

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806
14. november 2002

Bilag	Journalnummer	Kontor
1	400.C.2-0	EU-sekr.

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 22. november 2002 – dagsordenspunkt rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 25. november 2002 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

**Økonomi- og
Erhvervsministeriet**

14. november 2002

Eksp.nr. 49412

/JNI

Samlet aktuelt notat vedr. rådsmøde (Transport, Telekommunikation og Energi) den 25. november 2002

1. Indre marked for el og gas KOM (2002)304	2
2. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets Beslutning om at ændre Beslutning Nr. 154/96/EC om retningslinier for Transeuropæiske Netværk på energiområdet (TEN energi) KOM(2001) 0775 af 4. marts 2002	16
3. (Evt.) Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om fremme af anvendelsen af biobrændsler til transport KOM(2001)547	22
4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: Programmet "Intelligent energi i Europa" (2003-2006). KOM(2002) 162.	30
5. Bæredygtig udvikling - Energirådets opfølgning på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg	37
6. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked.....	40
KOM (2002) 415 endelig.....	40
7a.Relationer til tredjelande	45
Energialogen mellem EU og Rusland.....	45
7b.Relationer til tredjelande.....	46
Energicharteret.....	46
7c.Relationer til tredjelande.....	47
Den Nordlige Dimension: energisektoren	47
8. Kommissionens meddelelse om nuklear sikkerhed og forsyningssikkerhed.....	48

1. Indre marked for el og gas KOM (2002)304

- Politisk enighed

Revideret notat - afsnit med ændringer er markeret i margenen

Resumé

Kommissionen fremlagde den 2. maj 2001 for Rådet en pakke med forslag til fremskyndelse og uddybning af det indre marked for el og gas. Pakken består af en meddelelse fra Kommissionen om gennemførelsen af det indre marked for energi, et forslag til ændring af el- og gasdirektiverne med henblik på fremskyndelse og uddybning af el- og gasliberaliseringen, samt et forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Det Europæiske Råd besluttede på sit møde i Barcelona den 15.-16. marts 2002 kraftigt at opfordre Rådet og Europa Parlamentet til så tidligt som muligt i 2002 at vedtage de foreliggende forslag vedrørende sidste stadium af åbningen af markedet for elektricitet og gas, herunder

- *Frit valg af leverandør for alle europæiske forbrugere bortset fra husholdninger fra 2004.*
- *Beslutning om de videre foranstaltninger for husholdningerne inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003.*
- *Adskillelse mellem transmission og distribution på den ene side og produktion og forsyning på den anden side.*
- *Ikke-diskriminerende adgang til nettene, baseret på gennemsigtige og offentliggjorte priser.*
- *Oprettelse af en tilsynsmyndigheder i de enkelte medlemsstater.*
- *Forordning om grænseoverskridende elhandel.*

Det Europæiske Råd bekræftede i Sevilla tidsplanen fra Barcelona.

Den 13. marts 2002 vedtog Europa-Parlamentet ved førstebehandlingen en række ændringsforslag til Kommissionens forslag. På baggrund af Europa-Parlamentets ændringsforslag, resultatet fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona samt forhandlingerne i Rådsregi fremlagde Kommissionen den 7. juni 2002 reviderede forslag til ændring af el- og gasdirektiverne og forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

På energirådsmødet den 4. oktober 2002 var der opbakning om, at udeståender i forhandlingerne om el- og gasdirektiverne kunne begrænses til følgende fire hovedspørgsmål:

- *Fastsættelse af det rette niveau for forbrugerbeskyttelse og information (inklusive energimærkning)*
- *Adskillelse af monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter (unbundling)*
- *Adgang til gaslagre*
- *Markedsåbning for husholdninger*

Endvidere udestår spørgsmål vedrørende forordningen om vilkårene for grænseoverskridende elhandel.

Det er hensigten, at der på Rådsmødet den 25. november 2002 skal søges opnået enighed om hele liberaliseringspakken.

1. Baggrund og indhold

Status

Kommissionen fremlagde den 2. maj 2001 for Rådet en pakke med forslag til fremskyndelse og uddybning af det indre marked for el og gas. Pakken består af en meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af det indre marked for energi, et forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EC og 98/30/EC om fælles regler for det indre marked for elektricitet og naturgas, samt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Den 13. marts 2002 vedtog Europa-Parlamentet ved førstebehandlingen en række ændringsforslag til Kommissionens forslag. På baggrund af Europa-Parlamentets ændringsforslag, resultatet fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona samt forhandlingerne i Rådsregi fremlagde Kommissionen den 7. juni 2002 et ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet og naturgas, samt forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Forslaget til direktiv har hjemmel i artikel 95 TEF, mens forslaget til forordning har hjemmel i artikel 75, stk. 1, TEF, og begge skal derfor behandles af Europa-Parlamentet og Rådet efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF.

Kommissionens meddelelse

I meddelelsen, der ledsager direktivforslaget og forslaget til forordning, redegør Kommissionen for de hidtidige fremskridt i gennemførelsen af det indre marked for el og gas. Endvidere redegøres der for arbejdet i de

såkaldte Firenze- og Madrid-fora om harmonisering af tarifieringen og andre regler for grænseoverskridende handel med henholdsvis el og gas¹.

Meddelelsen påpeger, at der er sket betydelige fremskridt i liberaliseringen af navnlig elmarkederne, men også gasmarkederne. Det har medført betydelige prisnedsættelser, som er størst i lande med høj grad af markedsåbning.

I meddelelsen præsenteres der også resultater af undersøgelser af liberaliseringens konsekvenser på en række områder. Det konkluderes, at selv fuldstændig markedsåbning har ikke medført noget fald i offentlige servicestandarder. Markedsåbningen har også ifølge Kommissionen vist sig at være forenelig med Fællesskabets mål for forsyningssikkerhed og miljøbeskyttelse, forudsat at de nødvendige supplerende politikker gennemføres. Der kan og bliver også truffet foranstaltninger for at sikre, at den nødvendige omstrukturering af energisektoren finder sted på en socialt ansvarlig måde, som er forenelig med Fællesskabets beskæftigelsespolitiske mål.

Det konkluderes, at der nu er behov for yderligere fremskridt på to områder, nemlig kvantitativt med hensyn til en udvidelse af forbrugernes adgang til det åbne marked, og kvalitativt med hensyn til en liberalisering i dybden, det vil sige skærpelse af de regler, der skal sikre ligeværdig og ikke-diskriminerende adgang til nettene.

a) Forslag til direktiv om ændring af el- og gasdirektiverne

Baggrund og status

Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 opfordrede til en "hurtig indsats" for at gennemføre det indre marked og bad "Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne om hver især inden for deres respektive beføjelser, ... at fremskynde liberaliseringen inden for elektricitet og gas ... Målet er, at det indre marked kommer til at fungere fuldt ud på disse områder. Det Europæiske Råd vil vurdere fremskridtene, når det samles i foråret, med udgangspunkt i Kommissionens rapport og hensigtsmæssige forslag". Europa-Parlamentet anmodede ligeledes Kommissionen om at vedtage en detaljeret tidsplan for opfyldelse af de nøje fastlagte målsætninger med henblik på gradvis at opnå fuldstændig liberalisering af energimarkedet².

Rådet (energi) den 30. maj 2000 bekræftede Lissabon-konklusionerne og opfordrede Kommissionen til at fremsætte forslag til den videre indsats.

¹ I hhv. Firenze- og Madrid-foraerne, der ledes af Kommissionen, deltager repræsentanter for alle involverede aktører på nationalt plan fra medlemslandene, dvs. medlemsstaternes repræsentanter, nationale tilsynsmyndigheder, transmissionssystemoperatører, el- og gasområdets producenter, forhandlere, forbrugere, netbrugere samt el- og gasbørser etc. Målet med arbejdet i disse fora er på frivillighedens grundlag at etablere hensigtsmæssige tekniske regler for grænseoverskridende handel med el og gas.

² Beslutning om Liberalisering af energimarkedet.

På mødet i Det Europæiske Råd i Stockholm den 23.-24. marts 2001 bekræftedes og forstærkedes Lissabon-konklusionerne, men der kunne dog ikke, som foreslået af Kommissionen, opnås enighed om en konkret dato for den fulde markedsåbning.

Det Europæiske Råd besluttede på sit møde i Barcelona den 15.-16. marts 2002 kraftigt at opfordre Rådet og Europa Parlamentet til så tidligt som muligt i 2002 at vedtage de foreliggende forslag vedrørende sidste stadium af åbningen af markedet for elektricitet og gas, herunder

- frit valg af leverandør for alle europæiske forbrugere bortset fra husholdninger fra 2004 for elektricitet og gas. Dette vil svare til mindst 60% af hele markedet;
- beslutning om de videre foranstaltninger på baggrund af erfaringerne og på et tidspunkt inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003 under hensyntagen til, hvordan public service-forpligtelser defineres, samt til forsyningsikkerhed og navnlig beskyttelse af afsides liggende områder og de mest udsatte befolkningsgrupper;
- adskillelse mellem transmission og distribution på den ene side og produktion og forsyning på den anden side;
- ikke-diskriminerende adgang for forbrugere og producenter til netterne, baseret på gennemsnitlige, offentliggjorte priser;
- oprettelse i de enkelte medlemsstater af en tilsynsinstant inden for rammene af de relevante regler, der navnlig skal sikre effektiv kontrol med vilkårene for tarifiering.

Det Europæiske Råd bekræftede i Sevilla tidsplanen fra Barcelona

På energirådsmødet den 4. oktober 2002 var der opbakning om, at udeståender i forhandlingerne om el- og gasdirektiverne kunne begrænses til følgende fire hovedspørgsmål:

- Fastsættelse af det rette niveau for forbrugerbeskyttelse og -information (inklusive energimærkning)
- Adskillelse af monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter (unbundling)
- Adgang til gaslagre
- Markedsåbning for husholdninger

På baggrund af forhandlingerne siden Rådsmødet den 4. oktober har det danske formandskab fremlagt et forslag til en kompromistekst. Forslaget indeholder bl.a. følgende elementer:

- Markedsåbning for erhvervs kunder i 2004 og for husholdninger et år senere (på både el- og gasområdet)
- Bestemmelser om forsyningspligt og forbrugerbeskyttelse, som er obligatoriske i relation til husholdninger og frivillige i relation til små virksomheder.

- Obligatoriske krav til forbrugeroplysning på elregninger og reklamemateriale om elektricitetens brændselsmæssige oprindelse
- Selskabsmæssig adskillelse af såvel transmissions- som distributionssystemoperatører – dog kan kravet udsættes for distributionssystemoperatørerne indtil 2005, og selskaber med under 100.000 kunder kan blive helt fritaget for kravet.
- Oprettelse af en regulatormyndighed, der som minimum skal give en forudgående godkendelse af principperne for fastsættelse af transmissions- og distributionstarifferne.

Direktivforslagets indhold

Kvantitative foranstaltninger

Med hensyn til **el** foreslås det, at alle erhvervskunder får fuld adgang 1. januar 2003, og at husholdningerne får adgang 1. januar 2005. For **gas** foreslås, at erhvervskunderne får fuld adgang 1. januar 2004 og husholdningerne samtidigt med elkunderne, dvs. den 1. januar 2005.

Kvalitative foranstaltninger

Adskillelse

Der kræves fuld funktionel adskillelse af henholdsvis transmissionsoperatørens og distributionssystemoperatørens aktiviteter fra andre aktiviteter, herunder produktions- og salgsaktiviteter. Begge typer operatører skal som minimum være uafhængig mht. juridisk person (legal form), organisation og beslutningstagning fra andre aktiviteter, der ikke har at gøre med transmission henholdsvis distribution. For at sikre denne uafhængighed skal systemoperatørerne leve op til følgende:

- ledelsen i systemoperatørvirksomhederne må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede naturgas-/elektricitetselskab, som har ansvaret for den daglige drift af andre gas-/elforsyningsaktiviteter,
- der skal træffes passende foranstaltninger, der tager højde for systemoperatør-ledelsens personlige interesser på en måde, der sikrer, at den handler uafhængigt,
- systemoperatøren må have fuld kontrol over alle de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet, og
- systemoperatøren må etablere et "compliance"-program indeholdende foranstaltninger, der sikrer, at diskriminerende adfærd er udelukket.

Reglerne er dog ikke til hinder for, at et kombineret transmissions- og distributionssystem kan drives af en operatør, såfremt denne lever op til uafhængighedskravene, for så vidt angår andre aktiviteter end transmission og distribution.

Reguleret tredjepartsadgang

Tredjepartsadgang til transmissions- og distributionssystemerne skal være på basis af faste og offentliggjorte tariffer, som anvendes objektivt og ikke-diskriminerende. Tarifferne skal godkendes af en uafhængig tilsyns-

myndighed. Forhandlet tredjepartsadgang samt eneopkøber-modellen udgår af direktiverne som mulige optioner.

I øvrigt indarbejdes transitdirektiverne for el og gas i el- og gasdirektiverne og ophæves.

Uafhængig national tilsynsmyndighed/regulator

Medlemsstaterne skal oprette uafhængige nationale myndigheder, som skal spille en central rolle, når det gælder om at sikre adgang til nettet uden forskelsbehandling. De skal derfor have de fornødne ressourcer samt beføjelser til at fastsætte eller godkende som minimum principperne for fastsættelse af transmissions- og distributionstarifferne, før de træder i kraft. Disse regelfastsættende myndigheder har aktive forhåndsopgaver, til forskel fra konkurrencemyndighederne, der kun kan optræde efterfølgende i forbindelse med konkurrenceforvridninger.

Organ til overvågning af forsyningsikkerheden

Medlemsstaterne skal udpege et organ til at overvåge forsyningsikkerheden. Opgaven vil ifølge direktivforslaget kunne varetages af den uafhængige tilsynsmyndighed. Det kunne for eksempel være Energitilsynet i Danmark.

Bestemmelser om Public Service Obligations (PSO)

PSO-bestemmelserne i direktiverne skal præciseres og opdateres med henblik på, at EU's borgere kan være sikre på, at fuld markedsåbning vil finde sted på en måde, der tjener deres interesser. På visse punkter ændres reguleringen, således at en PSO går fra at være en option til at blive en forpligtelse. Der vil således blive krævet forsyningspligt for el til alle forbrugere. Endvidere vil der blive indsat passende bestemmelser i begge direktiver, der skal sikre beskyttelse af særligt udsatte forbrugere, fx ældre, arbejdsløse, handicappede mv., mod urimelig afbrydelse af forsyningerne. Ud over forsyningspligten skal medlemsstaterne sikre forsyninger til rimelige priser til for eksempel periferiområder af hensyn til social og økonomisk samhørighed. Det bliver nu en pligt for medlemsstaterne at gennemføre passende foranstaltninger til beskyttelse af miljøet, ligesom det også bliver en pligt at træffe foranstaltninger med henblik på opretholdelse af forsyningsikkerheden. Specielt sidstnævnte har en vigtig plads i revisionsdirektivet, jf. nedbruddet i elforsyningen i Californien.

Energioprindelsesmærkning (disclosure)

Medlemsstaterne skal sikre, at elforbrugerne på deres elregning og i andet kommercielt materiale oplyses om hver energikildes procentvise bidrag til brændselssammensætningen for den leverede elektricitet og hver energikildes relative betydning for CO₂-udledningen.

b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Baggrund og status

Det endelige formål med det indre elmarked er at få oprettet et virkelig integreret fælles marked i modsætning til en situation, som præges af 15 mere eller mindre liberaliserede, men stort set nationale markeder. Dette mål er endnu ikke blevet nået. Ganske vist har den grænseoverskridende handel - i form af konkret elektricitetsudveksling mellem landene - udviklet sig i tidens løb og omfatter nu ca. 8% af den samlede elektricitetsproduktion. Det er imidlertid et ret beskedent tal i forhold til de øvrige økonomiske sektorer.

Selvom næsten alle medlemsstaterne har gennemført direktivet, og transmissionskapaciteten i de fleste tilfælde faktisk er til stede, er der meget, der tyder på, at det stadig volder mange kunder med mulighed for at vælge leverandør organisatoriske og økonomiske vanskeligheder at skulle vælge leverandør i en anden medlemsstat.

Hvad tariffer angår, kræver den enkelte transmissionsoperatør (TSO) et transmissionsgebyr, som ikke nødvendigvis er samordnet med de transmissionsgebyrer, der i forvejen skal betales til andre TSO'er. Da der er forskel på de tarifieringsordninger, der benyttes i medlemsstaterne, kan det beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne, derfor komme til at variere betydeligt, afhængigt af de involverede TSO'er, uden nødvendigvis at stå i forbindelse med de faktiske omkostninger. Hvis der er tale om transit gennem flere medlemsstater, kan disse forhold desuden medføre, at der "går lagkage" i tarifferne (dvs. at de bliver lagt sammen, den ene oven på den anden), hvis alle de berørte systemoperatører opkræver en afgift. Incitamentet til at handle over landegrænser mindskes derved betragteligt.

Et andet vigtigt forhold i denne forbindelse kan være den begrænsede kapacitet i samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer. Man regner med, at overbelastning ved de internationale grænser stadig vil være den vigtigste hindring for fri handel med elektricitet mellem visse europæiske regioner i de næsten 10 år. Det skyldes ikke blot voksende energistrømme, men også ændring af strømningsmønstret. Antallet af samkøringslinjer mellem systemerne og de eksisterende anlægs kapacitet skal derfor nødvendigvis udbygges.

I de tilfælde, hvor de nuværende samkøringslinjers kapacitet er begrænset, bliver principperne for, hvordan denne kapacitet fordeles blandt markedsdeltagerne, afgørende for, hvilke deltagere der kan udnytte de handelsmuligheder, det indre marked tilbyder. Markedsdeltagerne vil blive forskelsbehandlet, hvis der ikke opstilles gennemsigtige regler, som udelukker forskelsbehandling. De etablerede operatører kan hindre ny tilgang til markedet, ikke mindst hvis en stor del af kapaciteten er bundet af langtidskontrakter. Det vil hæmme samhandelens udvikling og betyde langt færre fordele af det indre marked.

På denne baggrund er der efter Kommissionens opfattelse brug for at harmonisere Fællesskabets regler for tariffer for grænseoverskridende transaktioner og for fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinjerne.

Samarbejdsorganisationen af systemansvarlige virksomheder i EU (ETSO) har parallelt med Kommissionens initiativer besluttet at igangsætte en frivillig kompensationsordning for elhandler over landegrænser. Ordningen trådte i kraft den 1. marts 2002. Kommissionen har understreget, at denne ordning kun kan betragtes som en midlertidig løsning. Indstillingen er, at ETSO-ordningen - der kun omfatter landene på kontinentet - hurtigst muligt skal afløses af en model, der i højere grad afspejler indholdet i udkast til Forordning. ETSO's løsning kritiseres blandt andet for ikke at være tilstrækkelig "kostægte". Kompensationen til netejerne vurderes i ETSO's løsning at ligge (langt) over de faktiske omkostninger ved at "huse" elektricitet.

Nordel-landene (Sverige, Norge, Finland og Danmark) har samtidig med ETSO iværksat deres egen (midlertidige) kompensationsordning. Nordel-landenes ordning betyder, at Nordel-landene afregnes som var de ét land ved el-handler mellem Kontinentet og Norden. Betalinger og indtægter fordeles mellem de nordiske lande efter en aftalt fordelingsnøgle.

Forordningsforslagets indhold

Det er forordningsforslagets formål at indføre faste bestemmelser for den grænseoverskridende handel med elektricitet. Hovedformålet er at sikre, at de omkostninger, transmissionssystemoperatørene faktisk pådrager sig, afspejles nøjagtigt i afgifterne for adgang til systemet, herunder samkøringslinjerne, og at urimelig omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner udelukkes.

Vedtagelsen af dette forordningsforslag er et vigtigt led i Fællesskabets strategi for at virkeliggøre det indre marked for elektricitet. Ved at indføre rimelige, omkostningsafspejlende, gennemsigtige og direkte anvendelige regler for tarifiering og tildeling af disponibel kapacitet på samkøringslinjerne - og således fuldstændiggøre bestemmelserne i elektricitetsdirektivet - sikrer det effektiv adgang til transmissionssystemerne med henblik på grænseoverskridende transaktioner.

Med hensyn til tarifiering bygger den påtænkte ordning på det princip, at TSO'erne indbyrdes kompenserer for de elektricitetstransitstrømme, de påfører hinanden, herunder de transitstrømme, der sædvanligvis går under betegnelsen "loop flows" (sløjfestrømme) eller "parallelstrømme". Ifølge forordningsforslaget skal kompensationer til de TSO'er, der stiller deres net til rådighed for elektricitetstransit, derfor finansieres ved hjælp af bidrag fra de TSO'er, som er ophav til disse transitstrømme. Desuden fastsætter forordningen en vis harmonisering af de afgifter, der opkræves for

adgang til nationale systemer, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at undgå eventuelle forvridninger på grund af forskellige nationale ordninger.

Med hensyn til fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinjerne fastsætter forordningen de hovedprincipper, fordelingen skal følge. I et bilag til forordningen gøres der rede for de nærmere tekniske enkeltheder.

Foruden grundprincipperne for prisfastsættelse og behandling af overbelastning fastsætter forordningsforslaget, at der senere kan vedtages retningslinjer, som opstiller yderligere relevante principper og fremgangsmåder.

Disse retningslinjer skal vedtages under en såkaldt komitologi-procedure, hvor Kommissionen forelægger et forslag til retningslinjer for en komité bestående af repræsentanter udpeget af medlemsstaterne. Hvis ikke der i komitéen kan opnås kvalificeret flertal for forslaget, kan Kommissionen forelægge det for Rådet. Forslaget betragtes som vedtaget, medmindre der i Rådet er et kvalificeret flertal imod det. Komitologiproceduren skal sikre en hurtig og smidig beslutningsproces, så der kan ske en hurtig tilpasning af retningslinjerne til ændrede forhold.

2. Europa-Parlamentets holdning

a) Forslag til ændring af el- og gasdirektiverne

Europa-Parlamentets har efter sin første læsning af Kommissionens pakke stillet en lang række ændringsforslag på både el- og gasområdet. På el fokuserer ændringerne på følgende hovedområder: Øget forbrugerbeskyttelse, øget miljøbeskyttelse, ejerskabsadskillelse ("unbundling") af monopolaktiviteter og kommercielle aktiviteter samt begrænsning af energiselskabers mulighed for at benytte midlerne i de såkaldte "decommissioning funds" (midler henlagt til nedlukning af atomkraftværker) til at opkøbe energiselskaber i andre lande. Europa-Parlamentet har endvidere lagt stor vægt på behovet for fuld markedsåbning.

På gas fokuserer ændringsforslagene på følgende hovedområder: En udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at gælde gas generelt (herunder biogas) og ikke kun naturgas, harmonisering af tarifstrukturer, ejerskabsadskillelse af monopolaktiviteter og kommercielle aktiviteter, øget miljøbeskyttelse samt beskyttelse af små producenter og forbrugere.

I Kommissionens forslag af 7. juni 2002 er en del af Europa-Parlamentets forslag blevet indarbejdet. Det drejer sig først og fremmest om forslag til øget miljø- og forbrugerbeskyttelse. Derimod har Kommissionen afslået Europa-Parlamentets ændringsforslag vedrørende krav om ejerskabsadskillelse og øgede krav til de såkaldte "decommissioning funds".

b) Forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Europa-Parlamentet har efter sin første læsning stillet en række ændringsforslag, hvoraf de væsentligste vedrører principperne for håndtering af overbelastning af systemet, regulatormyndighedens kompetence samt De Europæiske Energiregulatorers Komité's rolle som rådgivende organ for Europa-Kommissionen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

a) Forslag til ændring af el- og gasdirektiverne

Kommissionen anfører i de indledende betragtninger, at målene for den foreslåede foranstaltning, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet og gas med lige konkurrenceforhold, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene. De kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger kun gennemføres på fællesskabsplan, i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne, som fastsat i traktatens artikel 5. Ifølge Kommissionen er direktivet begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at nå de pågældende mål, og går ikke videre, end hvad der er nødvendigt herfor. Fra dansk side er man enig i disse betragtninger.

b) Forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Kommissionen anfører at Medlemsstaterne ikke kan løse problemet alene, fordi den fremgangsmåde, der skal anvendes til at udarbejde et effektivt tarifieringssystem, kræver samordning og ikke kan udvikles på nationalt plan. Det er regeringens opfattelse at Kommissionens forslag om et lovgivningsmæssigt instrument er i fuld overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Elområdet reguleres i Danmark af elforsyningsloven med tilhørende bekendtgørelser. Naturgasområdet reguleres af naturgasforsyningsloven med tilhørende bekendtgørelser.

5. Høring

a) Forslag til ændring af el- og gasdirektiverne

Direktivforslaget blev sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Det vil sige, at høringsparterne i deres svar ikke har taget højde for vedtagelsen af ændringen af gasforsyningsloven den 7. juni 2001. Energistyrelsen har modtaget 25 høringssvar. Hovedindholdet af høringssvarene er gengivet i resumeet nedenfor.

Bemærkninger vedrørende forslaget til ændring af gasdirektivet

Markedsåbningen

Danske Energiselskabers Forening (DEF), ENERGI E2, Danske Fjernvarmeværker Forening (DFF), Dansk Industri, INDUKRAFT, Foreningen for Slutbrugere af Energi og Mærsk Olie & Gas A/S fremfører alle en positiv holdning til en fuldstændig åbning af naturgasmarkedet.

DONG Naturgas A/S fremfører, at selskabet lægger vægt på at kunne leve op til de "take-or-pay"-aftaler, som selskabet har indgået med DUC. Hvis DONG ikke kan afsætte eventuelle overskydende naturgasmængder på markedsmæssige vilkår, som følge af en yderligere åbning, vil virksomheden kunne lide økonomiske tab. DONG finder, at de muligheder, der tilbydes udenlandske selskaber for salg af gas på det danske marked, må ses i lyset af de kvalitative tiltag vedrørende tredjepartsadgang, der gennemføres i de nærmeste lande. Dette indebærer, at DONG skal sikres tilsvarende formel og reel adgang til de kunder i udlandet, som udenlandske selskaber har adgang til i Danmark, dvs. reel reciprocitet mellem landene.

Adskillelse

DONG Naturgas A/S finder, at kravene vedrørende unbundling er unødigt bureaukratiske, hvilket vil besværliggøre en effektiv og smidig organisation. DONG vurderer, at reglerne først og fremmest vil ramme de mindre gasselskaber, som ikke vil få stordriftsfordele og synergier.

Indukraft, Danske Fjernvarmeværkers Forening Energi E2, Mærsk Olie og Gas A/S og Dansk Industri støtter kravene til adskillelse af netaktiviteter fra produktions- og salgsaktiviteter med henblik på at sikre en effektiv konkurrence og modvirke urimelig forskelsbehandling. Danske Fjernvarmeværkers Forening mener endvidere, at de samme krav burde stilles til lageraktiviteter.

Reguleret tredjepartsadgang til transmissions- og distributionssystemer

Dansk Industri, Energi E2, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Mærsk Olie og Gas AS og Foreningen for Slutbrugere af Energi støtter Kommissionens forslag om tredjepartsadgang baseret på offentliggjorte og ikke-diskriminerende tariffer (reguleret adgang).

DONG bemærker til forslaget, at selskabet i forbindelse med overtagelsen af Naturgas Sjælland I/S har givet Konkurrencerådet tilsagn om, at DONG senest den 31. december 2001 etablerer et sæt tariffer for adgang til transmissionsnettet for en standardtransportydelse omfattende en transmissionsaftale med kapacitetsreservation og transport.

Mærsk Olie og Gas A/S fremfører, at det bør sikres, at søledninger, der anvendes til at lede naturgas til land, fremover reguleres efter regler svarende til dem, der gælder for transmissionsnettet.

Dansk Gasteknisk Center (DGC) nævner, at erfaringerne viser (både i Europa, USA, og Japan), at liberalisering og deregulering af energimarkederne medfører en reduktion i forsknings- og udviklingsindsatsen. DGC indstiller derfor, at der i forbindelse med revisionen af gasdirektivet skabes øget opmærksomhed omkring denne problemstilling, og at der indarbejdes passende mekanismer i direktivet til sikring mod en uhensigtsmæssig reduktion i forsknings- og udviklingsaktiviteten.

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om mål for offentlig service i Meddelelsen fra Kommissionen.

DEF, at valget af de instrumenter til beskyttelse af dårligt stillede befolkningsgrupper må være et anliggende for medlemstaterne, herunder for eksempel gennem brug af sociallovgivningen.

Øvrige forhold

Indukraft mener, at der bør indføres en forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende udveksling af gas, svarende til den der gælder på elområdet.

Bemærkninger vedrørende forslaget til ændring af eldirektivet

Adskillelse

Nord Pool støtter direktivets bestemmelser om adskillelse af monopolopgaver og kommercielle opgaver.

PSO

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om mål for offentlig service i meddelelsen fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet. Det er Rådets indstilling, at eldirektivforslagets artikel 3, pkt. 2 skal ændres, så det klart fremgår, at energibesparelser er et væsentligt mål for energiselskabernes offentlige service. Endvidere finder Rådet, at det vil være oplagt at integrere energibesparelsesmulighederne i alle de aspekter, der indgår i nærværende forslag fra Kommissionen.

Danske Energiselskabers Forening anfører, at forslaget krav om etablering af forsyningspligt for el til "overkommelige og rimelige priser" er uheldigt, da elpriserne under forsyningspligten altid bør være knyttet til markedsprisen. Foreningen anfører endvidere, at det er vigtigt at medlemsstaterne ikke tvinges til at varetage hensyn som social og økonomisk samhørighed, miljøbeskyttelse og forsyningsikkerhed ved indførelse af offentlige serviceforpligtelser, men kan vælge at bruge markedsorienterede virkemidler.

Øvrige bemærkninger

Energi E2 og Danske Energiselskabers Forening anfører, at det er vigtig, at liberaliseringen af el- og gasektorerne sker parallelt.

b) Forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Forslaget til forordning blev sammen med eldirektivet sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Energi styrelsen har modtaget 27 høringssvar. Høringssvarene vedrørende forordningen har alle været positive.

Generelle kommentarer

Danske Energiselskabers Forening, Energi E2, Nord Pool, Indukraft, Eltra, Elkraft System og Energitilsynet støtter alle forslaget til forordning.

Specifikke kommentarer

Elkraft System finder desuden, at handelshindringerne af enhver art på benyttelsen af udlandsforbindelserne bør fjernes med rådsforordningen.

Danske Energiselskabers Forening finder, som foreslået i forordningen, at der er behov for en central kompetence på området for at sikre alle aktører ens rammebetingelser. Foreningen mener derudover ikke, at forordningen skal begrænse sig til at fokusere på transporten af el mellem landene. En betydelig del af de nuværende begrænsninger for realiseringen af ét indre marked ligger inde for de enkelte landes transmissionsnet.

Nord Pool er enig i Kommissionens synspunkt om, at udviklingen må ses som en trappe: Først auktionsprincippet på grænserne og derefter etablering af "market splitting" modellen, som indeholder klarere fordele frem for auktionsprincippet.

Foreningen for Slutbrugere af Energi er enig i, at tariffene skal være flow- og ikke afstandsafhængige og at der sker compensation for transitflow ved betaling mellem TSO'erne. Det foreningens opfattelse, at der bør indføres et system svarende til det i Nord Pool området gældende for udveksling mellem landene.

Kommissionens reviderede forslag af 7. juni 2002 til ændring af el- og gasdirektiv samt forordning om grænseoverskridende elhandel har ikke været sendt i høring, da der ikke er foretaget væsentlige substantielle ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. Det reviderede forslag vurderedes således, at være dækket af de eksisterende høringssvar.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

a) Forslag til ændring af el- og gasdirektiverne

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det eksisterende gasdirektiv er implementeret i dansk ret ved lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning, som ændret ved lov nr. 481 af 7. juni 2001. Loven tager højde for de fleste af de nye tiltag, der er indeholdt i det foreliggende forslag til ændring af gasdirektivet. Det vurderes derfor, at der højst vil være behov for mindre justeringer af lovgivningen på naturgasområdet, hvis forslaget til ændring af direktivet vedtages i den foreliggende udformning.

Det eksisterende eldirektiv er implementeret i dansk ret ved lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001 med tilhørende bekendtgørelser. Der er også i elforsyningsloven taget højde for flere af de nye tiltag, der følger af forslaget til ændring af eldirektivet. Det vurderes derfor, at der ligeledes på dette område højst vil være behov for mindre justeringer af såvel elforsyningsloven som de tilhørende bekendtgørelser, hvis forslaget til ændring af direktivet vedtages i den foreliggende udformning.

Økonomiske og administrative konsekvenser for staten

Da lovgivningen på elområdet i vidt omfang allerede lever op til direktivforslagets bestemmelser, ventes forslaget bestemmelser vedrørende eldirektivet ikke at få væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Direktivforslagets bestemmelser om en øget åbning af gasmarkederne vil dog skabe større konkurrence på disse markeder, herunder det danske. Et øget konkurrencepres på naturgasmarkedet kan reducere selskabernes indtægtsmuligheder og dermed også statens muligheder for at opnå aktieudbytte fra DONG-koncernen. Det er ikke muligt at kvantificere et eventuelt indtægtstab for DONG Naturgas A/S og et deraf følgende fald i statens udbytte.

b) Forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen vil have umiddelbar retsvirkning og skal således ikke omskrives til dansk lov. Eventuelle uoverensstemmelser mellem forordningen og dansk lovgivning vil dog kræve en lovændring.

Forordningen forventes imidlertid kun i mindre omfang at kunne resultere i ændringer af dansk lovgivning idet der allerede i den danske ellov samt bekendtgørelser indgår bestemmelser for grænseoverskridende elhandel som i vidt omfang harmonerer med forordningens bestemmelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslag til forordning skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

a) Forslag til ændring af el- og gasdirektiverne

Da lovgivningen på elområdet i vidt omfang allerede lever op til direktivforslagets bestemmelser, ventes forslaget bestemmelser vedrørende eldirektivet ikke at få væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Den øgede konkurrence på gasområdet forventes på sigt at kunne føre til lavere gaspriser for alle forbrugere, herunder erhvervsvirksomheder. Det vurderes heller ikke muligt at kvantificere betydningen for gaspriserne af den øgede konkurrence.

Herudover vurderes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervsvirksomheder. Erhvervsvirksomheder, som har ret til valg af leverandør af gas, og som selv søger om adgang til systemet, vil dog med forslaget om reguleret adgang til transmissionsnettet få en lettelse, idet selskaberne ikke skal anvende ressourcer på forhandling om adgang til systemet.

Forslaget forventes ikke ud over eventuelt faldende gaspriser at have økonomiske konsekvenser for amter eller kommuner.

b) Forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Forslag til forordning skønnes at have gunstige samfundsøkonomiske konsekvenser, idet et mere velfungerende indre marked for elektricitet uden barrierer for grænseoverskridende udveksling af el kan medvirke til lavere elpriser.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været nævnt til orientering i Folketingets Europaudvalg, første gang i forbindelse med Rådsmødet (energi/industri) den 14. – 15. maj 2001, jf. aktuelt notat af 30. april 2001, side 8 ff. Sagen blev forelagt med henblik på forhandlingsoplæg i forbindelse med Det Europæiske Råds møde den 15.-16. marts 2002, jf. aktuelt notat af 15. februar 2002, sendt til Folketingets Europaudvalg den 15. februar 2002. Senest har sagen været forelagt til orientering i Folketingets Europaudvalg under mødet i udvalget den 27. september 2002 forud for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 4. oktober 2002, jf. aktuelt notat sendt til udvalget den 19. september 2002.

2. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets Beslutning om at ændre Beslutning Nr. 154/96/EC om retningslinier for Transeuropæiske Netværk på energiområdet (TEN energi) KOM(2001) 0775 af 4. marts 2002

- Politisk enighed

Revideret notat – afsnit med ændringer er markeret i margenen

Resumé

Kommissionens forslag til ændrede retningslinier for støtteordningen Transeuropæiske Net på energiområdet indebærer en stærkere betoning af TEN-projekters bidrag til realisering af det indre marked på el- og gasområdet og større vægt på energiforsyningsikkerhed. Som noget nyt foreslår Kommissionen, at listen med "projekter af fælles interesse" defineres tematisk i stedet for geografisk, og at der desuden etableres et særligt udvalg af projekter (benævnt "projekter af europæisk interesse") med "prioriteringsakser" eller kerneområder, som angiver de geografiske områder, der bør prioriteres højt når støttemidlerne skal allokeres. Kommissionen foreslår støttemulighederne til "projekter af europæisk interesse" forbedret. Loftet for anlægsstøtte til den type projekter foreslås hævet fra 10% til 20%.

Kommissionen foreslår desuden, at det skal være lettere at få nye konkrete projekter godkendt som støtteberettigede, idet projekter som i øvrigt opfylder kriterierne skal kunne godkendes i en såkaldt komiteprocedure.

På rådsmødet (industri/energi) 6.-7. juni 2002 blev der opnået enighed om en generel orientering. Europa-Parlamentets udtalelse i første læsning foreligger nu. Udover en række detaljerede kommentarer ønsker Parlamentet ikke at opgive den ret, som det har i de nugældende retningslinier, hvorefter nye konkrete projekter skal godkendes af både Rådet og Europa-Parlamentet.

1. Formål og indhold

Status

Kommissionen har den 4. marts 2002 fremlagt forslag til ændring af Beslutning 1254/96/EC om Retningslinier for Transeuropæiske Netværk (TEN) på energiområdet for Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 154 og artikel 155 i Traktaten. Beslutning om nye retningslinier skal vedtages med kvalificeret flertal efter reglerne om fælles beslutningstagen i artikel 251.

Transeuropæiske Netværk for energi er en støtteordning på fællesskabsniveau med henblik på udviklingen af den europæiske infrastruktur på energiområdet.

De eksisterende retningslinier er fra 1996 og svarer ikke længere til den aktuelle energipolitiske situation i Fællesskabet. Hertil kommer, at retningslinierne er udformede så det er nødvendigt løbende at foretage tilføjelser, hvis nye projekter skal blive berettiget til at opnå støtte. Sådanne tilføjelser er tidskrævende, da de kræver både Rådets og Europa-Parlamentets samtykke.

Allerede i forbindelse med fremlæggelse af grønbogen: ”På vej mod en europæisk strategi for forsyningssikkerhed” (KOM (2000) 769) i slutningen af år 2000 tilkendegav Kommissionen, at den ønskede en modernisering af retningslinierne for Transeuropæiske Netværk på energiområdet.

De seneste år har det samlede årlige støttetilsagn ligget på 20-25 mio. €. Kommissionen lægger op til at ordningen fortsætter i samme størrelsesorden, men budgettet fastlægges ikke i retningslinierne.

På Det Europæiske Råds møde i Barcelona, den 15.-16. marts 2002, ønskede DER ”indtrængende at opfordre til, at de reviderede retningslinier og ledsagende finansielle bestemmelser for Transeuropæiske Energinet (TEN) vedtages senest i december 2002...”.

DER ønskede tillige ”at tilslutte sig det for medlemsstaterne fastsatte mål om en grænseoverskridende overføringskapacitet på elområdet, der senest i 2005 svarer til mindst 10% af deres etablerede produktionskapacitet. Finansieringsbehovene skal hovedsagelig dækkes af de berørte virksomheder.”

Formål og indhold

Kommissionen anfører, at formålet med den foreslåede revision er at tilrette TEN, således at ordningen bedre fremmer realiseringen af ét velfungerende konkurrencepræget indre el- og gasmarked og medvirker til at forbedre Fællesskabets energiforsyningssikkerhed.

Kommissionen anfører videre, at dens forslag til nye retningslinier vil ajourføre støtteordningen i lyset af den udvikling, der har fundet sted siden 1996. I hovedtræk indebærer forslaget, at:

- De støtteberettigede projekter defineres på en bredere måde end hidtil, idet projekter defineres tematisk i stedet for geografisk. Det vil ifølge Kommissionen bibringe støtteordningen den nødvendige fleksibilitet og medføre, at retningslinierne ikke behøver hyppige revisioner.
- Støtte- eller prioritetskriterierne ændres, således at gennemførelse af det indre marked gennem prioritering af ”missing links”, løsning af flaskehalsproblemer og integration i de nationale energinet af energiproduktion, baseret på vedvarende energikilder, fremhæves som særligt vigtige projekter.
- Forsyningssikkerhed, herunder forsyningen af de allermest perifere områder i EU, samt energiforbindelserne til 3. lande, får stærkere vægt. Disse hensyn kan desuden medvirke til at TEN-projekterne fremover bliver mere orienteret mod ansøgerlandene.

- For de projekter, som opnår betegnelsen ”projekter af europæisk interesse” foreslås loftet for **anlægsstøtte** hævet fra 10% til 20%. Dette er dog ikke en del af retningslinierne for TEN energi, men vil indgå i den samtidige revision af den finansielle forordning for TEN. Den finansielle forordning behandlet af Rådet i ECOFIN-regi.
- Kommissionens rapportering til Rådet og Europaparlamentet ændres fra hvert andet år til hvert fjerde år. Kommissionen vurderer, at det vil resultere i bedre rapporter, som i stedet for stort set at bestå af en opremsning af hvilke konkrete projekter, der har fået støtte, vil blive mere analyserende og vurderende.

Ændringerne må forventes at medføre, at flere projekter vil kunne blive støtteberettigede, men vil formentlig også føre til, at TEN støttemidlerne på energiområdet vil blive koncentreret på færre store projekter og i højere grad end hidtil vil blive allokeret til anlægsprojekter. En afledt konsekvens kan blive et stigende pres for forhøjelse af bevillingen, som hidtil har været på 20-25 mio. € årligt.

I henhold til Traktatens bestemmelser i artikel 155 om Transeuropæiske Netværk, skal retningslinierne for TEN indeholde ”mål og prioriteter for de aktioner, som påtænkes gennemført”, og der skal fastlægges projekter ”af fælles interesse”. Kommissionens forslag overholder disse rammer, men går et skridt videre. Projekter på listen med projekter ”af fælles interesse” kan underkastes endnu en prioritering ved at anvende de 7 og 5 såkaldte prioritetsakser, dvs. kerneområder på henholdsvis el- og naturgasområdet. Disse 12 områder udgør tilsammen: ”Prioriterede projekter af europæisk interesse”. Det er inden for disse områder, at Kommissionen vil prioritere fremtidens støtte, og det er ifølge forslaget kun projekter, som kan relateres hertil, der vil kunne opnå op til 20% investeringsstøtte.

I den meddelelse der ledsager Kommissionens forslag til nye retningslinier foreslår Kommissionen en fast kvantitativ målsætning for udviklingen af eloverføringskapaciteten, nemlig at hvert enkelt medlemslands overføringskapacitet skal svare til 10% af den nationale produktionskapacitet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har den 24. oktober 2002 afgivet sin udtalelse. Parlamentet har stillet en række ændringsforslag, som bl.a. vil indebære:

- en stærkere betoning af den vedvarende energis inkorporering i elmarkedet og som følge deraf en højere prioritering af vedvarende energi i kommende TEN projekter
- påpegning af at konstruktion og vedligeholdelse af infrastrukturen på energiområdet skal foregå på markedsvilkår
- pointering af at en effektiv integration af kandidatlandenes infrastruktur gør det nødvendigt, at Kommissionen i god tid før optagelse af de første nye lande fremlægger et nyt revisionsforslag

- betoning af budgettet i perioden 2003-2006 ikke må forøges på grund af Kommissionens forslag til højere økonomisk støtte til udvalgte projekter
- at den forhøjede støtte på 20% kun kan ydes til et projekts udviklingsfase, mens 10% fortsat skal være grænsen for hvad der kan ydes i tilskud i anlægsfasen
- at projektændringer og tilføjelse af nye konkrete projekter fortsat skal besluttes af Rådet og Parlamentet i en fælles beslutningsprocedure.

3. Gældende dansk ret

Der findes ikke en dansk statsstøtteordning til udbygning af den overordnede infrastruktur på el- og naturgasområdet. Lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning regulerer infrastrukturen på hhv. el- og naturgasområdet.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Fællesskabet er i henhold til Traktatens artikel 155 forpligtet til at opstille et sæt retningslinier for Transeuropæiske Netværk på energiområdet omfattende mål og prioriteter.

I den meddelelse, der ledsager forslaget, påpeger Kommissionen, at spørgsmålet om tilvejebringelse af en passende energiinfrastruktur er et anliggende både for de europæiske el- og naturgasselskaber, medlemslandene og Fællesskabet. Den enkelte medlemsstat, og de energiselskaber, der opererer i medlemsstaten, er ansvarlig for energiinfrastrukturen, men på grund af det indre marked, er energiforsyningen, specielt elforsyningen, i det enkelte medlemsland ikke kun afhængig af den nationale infrastruktur, men også påvirket af infrastrukturen i andre lande.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at energiinfrastrukturen ikke kun er et nationalt anliggende, men også kræver indsatser på fællesskabsniveau. Regeringen anser støtteordningen Transeuropæiske Netværk for et blandt flere virkemidler til at fremme et velfungerende indre energimarked og sikre Europas energiforsyning. Regeringen finder endvidere, at forslaget ikke går videre end det er nødvendigt for at opnå de opstillede mål.

5. Høring

Forslaget har været sendt i eksternt høring til Elsam, Energi E2, Eltra, Elkraft system, DONG A/S og Dansk Energi.

Dansk Energi finder udviklingen af de europæiske transmissionsnet for både el og gas af helt afgørende betydning for udviklingen af et effektivt fungerende, konkurrencebaseret indre energimarked. Foreningen peger på, at det er vigtigt at være opmærksom på, at der ikke kun er behov for tilstrækkelig transmissionskapacitet mellem landene, som Kommissionen i sin meddelelse synes at fokusere meget ensidigt på. Tilstrækkelig transmissionskapacitet inden for landene er lige så vigtigt, for at forhindre at flaskehalsene blot flyttes fra grænserne til inden for de enkelte med-

lemsstater. Foreningen vurderer, at Kommissionens konkrete forslag ”..er stort set fornuftige og afspejler aktiviteterne på andre policy-områder”, men fremhæver bl.a. at ”målet om, at udlandsforbindelserne (inden for el-sektoren) skal have en mindste kapacitet på 10% af den installerede produktionskapacitet synes meget arbitrært og savner bagvedliggende argumentation.”

Energi E2 anser de foreslåede ændringer i Kommissionens forslag for hensigtsmæssige og ønskelige. Særligt den øgede fokus på ”missing links” og ”bottlenecks” findes nødvendig for først og fremmest naturgasmarkedet kan fungere uden de væsentlige transportforhindringer, som findes i dag.

Derudover er der både fra de to nævnte og fra de øvrige høringsparter en række specifikke bemærkninger til listen i bilagene med forslag til konkrete projekter.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens forslag har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget medfører ikke statsfinansielle konsekvenser, idet der fra Kommissionens side ikke lægges op til en budgetudvidelse. Forslaget kan få positive økonomiske konsekvenser for netselskaberne på el- og naturgasområdet, idet nye retningslinier i princippet vil gøre det lettere for danske selskaber at søge om tilskud til vurdering, forberedelse og projektering af anlægsprojekter inden for energiinfrastrukturen.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en begrænset positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Europa og Danmark. Kommissionens forslag indebærer, at TEN som noget nyt vil kunne støtte projekter, som integrerer el produceret på basis af vedvarende energi i det overordnede net, og det vil alt andet lige medføre en reduktion af den europæiske energisektors CO₂ -udledning. Det må dog forventes, at forslagens miljøforbedring både nationalt og i Europa bliver af begrænset omfang.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil kunne øge EU's energiforsynings sikkerhed og forbedre den europæiske energiinfrastruktur. Derved vil forslaget fremme et mere effektivt og konkurrencepræget europæisk marked for el og gas og derigennem kunne medvirke til lavere forbrugerpriser.

8. Tidligere forelæggelse

Sagen blev den 1. marts 2002, forud for Det Europæiske Råds møde i Barcelona, forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhand-

lingsoplæg. Sagen har desuden være forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. maj 2002 forud for rådsmødet (industri/energi) 6.-7. juni 2002.

3. (Evt.) Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om fremme af anvendelsen af biobrændsler til transport KOM(2001)547

- fælles holdning

Revideret notat – afsnit med ændringer er markeret i margenen

Resumé

Formålet med forslaget er at forbedre energiforsynings sikkerheden og nedbringe drivhusgasemissionerne. Forslaget stiller som forpligtende målsætning, at biobrændstoffernes andel skal udgøre mindst 2 pct., beregnet på grundlag af energiindhold, af al benzin og diesel, der sælges til transport i hvert medlemsland. Andelen skal stige med 0,75 pct. point årligt til 5,75 pct. i 2010. En del heraf skal opfyldes ved iblanding. I 2009 tilstræbes det at iblande mindst 1 pct. biobrændstof i den solgte mængde benzin og diesel til transport i hvert medlemsland. Andelen skal stige til 1,75 pct. i 2010.

På grund af modstand mod obligatoriske mål hos et flertal af medlemsstaterne blev der på Rådsmødet den 7. juni 2002 opnået enighed om et kompromisforslag, der alene rummer vejledende, nationalt differentierede mål, som medlemsstaterne selv fastlægger, idet de obligatoriske mål i det oprindelige forslag nu optræder som referenceværdier herfor.

Europa-Parlamentet vedtog den 4. juli 2002 at fastholde kravet om obligatoriske mål, men det fik ikke flertallet af medlemsstater til at afvige fra deres krav om nationalt differentierede mål. Dette er derfor bibeholdt i det foreliggende kompromisforslag fra det danske formandskab. Derimod tilgodeses Parlamentets ønsker om formulerede intentioner om hensyntagen til de samlede miljøvirkninger, skærpede krav til Kommissionens løbende analyser af miljøaspekterne samt til landenes information af offentligheden.

1. Baggrund og indhold

Status

Kommissionen sendte den 17. december 2001 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 TEF (tidligere artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Direktivforslaget blev behandlet på rådsmødet (industri/energi) den 6.-7. juni 2002. Der kunne dog ikke blive tale om en formel generel orientering, da der ikke var quorum. Europa-Parlamentet afgav den 4. juli 2002

udtalelse om forslaget i første læsning. Det danske formandskab har udarbejdet et kompromisforslag i oktober 2002, som er på dagsordenen på rådsmødet (Transport, telekommunikation og energi) den 25. november 2002 med henblik på opnåelse af fælles holdning.

Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagets formål er at bidrage til at:

1. Forbedre forsyningssikkerheden. Transportsektoren er stort set 100 pct. afhængig af olie, som er den energikilde, der ifølge Kommissionen giver størst anledning til bekymring ud fra et forsyningssikkerhedsmæssigt synspunkt.
2. Reducere CO₂-emissionerne. CO₂-emissioner fra transport forventes at stige på trods af de målsætninger, man har vedtaget for at nedsætte dem. Det gør det ifølge Kommissionen meget vanskeligt for EU at opfylde forpligtelserne om reduktion af drivhusgasudslip i henhold til Kyoto-protokollen. Desuden betragter Kommissionen Kyoto-forpligtelserne som et første skridt.
3. Forbedre landdistrikternes økonomi. Produktionen af råmaterialer til biobrændstoffer kan bidrage til at skabe nye indkomstkilder og opretholde beskæftigelsen i landdistrikter. Det vil ifølge Kommissionen passe godt med udvidelsen af EU.

Forslaget indebærer i hovedtræk:

1. Senest 31. december 2005 udgør biobrændstoffernes andel mindst 2 pct., beregnet på grundlag af energiindhold, af al benzin og diesel, der sælges til transport i hvert medlemsland. Andelen stiger med 0,75 pct. point årligt til 5,75 pct. i 2010.
2. Det tilstræbes, at en del heraf opfyldes ved iblanding. I 2009 tilstræbes det at iblande mindst 1 pct. biobrændstof i den solgte mængde benzin og diesel til transport i hvert medlemsland. Andelen stiger til 1,75 pct. i 2010.
3. Medlemslandene udfører løbende kontrol og indrapportering til Kommissionen. Senest den 31. december 2006 forelægger Kommissionen en rapport om udviklingen for Europa-Parlamentet og Rådet. På grundlag af denne rapport foreslår Kommissionen i givet fald en tilpasning af de i punkt 1-2 anførte målsætninger.

Kommissionen ser direktivforslaget som et første led i opfyldelsen af sin målsætning fra grønbogen om forsyningssikkerhed om, at 20 pct. af vejtransportens brændstofforbrug skal substitueres af alternative brændstoffer inden 2020. Kommissionen skitserer et såkaldt optimistisk udviklings-scenarie, hvor målsætningen nås ved, at en aktiv politik understøtter brugen af naturgas og brint på længere sigt som supplement til biobrændstoffer. Kommissionen vurderer, at på kort og mellemlangt sigt er biobrændstoffer det eneste alternativ til oliebase-rede brændstoffer i transporten.

Kommissionen fremsætter samtidigt et "Forslag til Rådets Direktiv om ændring af direktiv 92/81/EØF for så vidt angår muligheden for at anvende en reduceret punktafgiftssats på biobrændstoffer og på visse mineralolier, der indeholder biobrændstoffer". Dette direktivforslag indeholder mulighed for at fritage biobrændstoffer for op til 50 pct. af et medlemslands normale punktafgift for tilsvarende motorbrændstoffer. Der henvises til Skatteministeriets rammenotat herom.

På energirådsmødet den 7. juni 2002 var der enighed om et revideret direktivforslag fra det spanske formandskab. I forhold til Kommissionens oprindelige direktivforslag er de væsentligste ændringer

1. Forslaget omfatter nu generelt drivmidler til transport produceret ved hjælp af vedvarende energi.
2. Målsætningerne om biobrændstofandele på 2 pct. i 2005 og 5,75 pct. i 2010 er nu referenceværdier.
3. Medlemsstaterne kan nu fastsætte differentierede nationale mål, der afviger fra referenceværdierne, således at de afspejler forholdene i den enkelte medlemsstat. De nationale mål er vejledende.
4. Differentieringen skal begrundes overfor Kommissionen og kan bygge på forhold som begrænset nationalt fremstillingspotentiale, indsats for fremstilling af biomasse til anden energianvendelse end transport, særlige forhold på det nationale marked for brændstoffer til transport eller andre nationale politikker over for transportsektoren, der tilgodeser de samme målsætninger, som dem, der forfølges i direktivet.

Efter at Europa-Parlamentet afgav sin udtalelse i den 4. juli 2002, jf. nedenfor, har det danske formandskab i oktober 2002 fremsat et revideret kompromisforslag. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 25. november 2002 med henblik på opnåelse af fælles holdning. I forhold til enigheden på Rådsmødet den 7. juni 2002 er de væsentligste ændringer

1. Medlemsstaterne bør nu i deres foranstaltninger tage hensyn til de forskellige biobrændstoffers samlede klima- og økobalance.
2. En rapport om udviklingen, som Kommissionen skal afgive senest den 31. december 2006, skal nu eksplicit også beskæftige sig med bæredygtigheden af de afgrøder, der anvendes til produktion af biobrændstoffer.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet afgav ved første læsning udtalelse den 4. juli 2002. Europa-Parlamentet fastholdt bestemmelserne i Kommissionens oprindelige direktivforslag om obligatoriske mål for brugen af biobrændstoffer. I forhold det oprindelige forslag er de væsentligste ændringsforslag

1. Kommissionen kan en enkelt gang indrømme en given medlemsstat udskydelse af tidsplanen for indfasning af biobrændstoffer på op til 2 år.
2. Medlemsstaterne skal prioritere de biobrændstoffer, der udviser en meget god miljømæssig balance. Medlemsstaterne skal tage de nød-

vendige forholdsregler for at sikre, at miljøet tilgodeses ved dyrkning af råstofferne til biobrændstoffer. Medlemsstaterne skal afgive en detaljeret rapport til Kommissionen om miljøvirkninger og omkostninger ved de planlagte foranstaltninger.

3. I den rapport om udviklingen, Kommissionen skal afgive senest den 31. december 2006, skal de mange miljømæssige og økonomiske aspekter af den løbende og fremtidige brug af biobrændstoffer underkastes en detaljeret analyse.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

På grundlag af Kommissionens intention om at gøre det til et fælles mål at øge anvendelsen af biobrændstoffer til vejtransport i alle medlemslande, anfører Kommissionen, at det er nødvendigt at etablere et fælles juridisk bindende instrument med henblik på at sikre, at den økonomiske byrde bæres solidarisk af medlemslandene.

Kommissionen vurderer, at det er tvivlsomt, om biobrændstoffer nogensinde vil komme til at udgøre en væsentlig andel af det samlede brændstofforbrug i EU, hvis der ikke træffes koordinerede beslutninger på dette område.

Kommissionen anfører, at den måde, hvorpå biobrændstoffers andel øges på de nationale markeder, så vidt muligt bør overlades til medlemslandene, men at det vil være vanskeligt at øge andelen ud over et vist niveau (4-5 pct.), med mindre der iværksættes foranstaltninger til iblanding i fossilt brændstof.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at de angivne målsætninger i direktivforslaget kun vil kunne opnås gennem en fælles regulering, og at forslaget i forhold til målsætningerne ikke går videre end nødvendigt.

4. Gældende dansk ret

Området reguleres af bekendtgørelse nr. 77 af 15. januar 2001, udstedt med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter.

5. Høring

Energistyrelsen og Skatteministeriet sendte i perioden fra den 2. januar til den 18. januar 2002 de to direktivforslag "Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer til transport" samt "Forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 92/81/EØF for så vidt angår muligheden for at anvende en reduceret punktafgiftssats på biobrændstoffer og på visse mineralolier, der indeholder biobrændstoffer" til høring hos 73 interessenter. Der indkom 31 høringssvar, hvoraf 26 indeholdt kommentarer.

Nedenfor gives et resume af høringssvarene vedrørende det første direktivforslag, mens et resume af høringssvarene vedrørende det andet direktivforslag findes i Skatteministeriets rammenotat herom.

Generelt

Energitilsynet, Forenede Danske Motorejere, Forskningscenter RISØ, Landbrugsrådet (herunder Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug) og Rådet for Agroindustri støtter forslaget generelt og uden nævneværdige forbehold.

Anvendelsesområde

Organisationen for Vedvarende Energi mener, at målsætningen skal udvides til at gælde al vedvarende energi i transportsektoren.

Virkemidler

Rådet for Agroindustri gør opmærksom på, at rene planteolier kan anvendes direkte i ombyggede dieselmotorer.

Ifølge International Transport Danmark og Dansk Transport og Logistik kan det være fornuftigt at etablere et fælles europæisk innovationspres med hensyn til anvendelse af biobrændstof.

Emmelev A/S opfordrer til, at Danmark ikke venter til 2005 med at indføre de nødvendige incitamenter.

Oliebranchens Fællesrepræsentation mener, at direktivet ikke må forpligte branchen eller enkelte selskaber til at tilvejebringe produkter af tilstrækkelig kvalitet i bestemte mængder, da der ikke er garanti for, at de vil være til rådighed. Det bør fastlægges på hvilket trin i produktionen, bioprodukterne skal tilsættes. Krav om minimums iblanding i fossil brændstof bør overlades til medlemslandene.

Oliebranchens Fællesrepræsentation vurderer, at direktivforslagets krav i mange tilfælde lettest og billigst vil kunne opfyldes ved at anvende ETBE som oktantsfremmende komponent i benzinproduktionen. Danmark har fraskrevet sig denne mulighed, fordi den danske udfasning af MTBE også gælder ETBE. Oliebranchens Fællesrepræsentation mener derfor, at den danske forpligtelse til at opfylde målene for anvendelsen af biobrændstof bør forsinkes med måske et par år i forhold til resten af EU for at stille Danmark lige.

Organisationen for Vedvarende Energi mener, at biobrændstofandelen helst bør opnås ved brug af rene biobrændstoffer, så der bør ikke være krav om tvungen iblanding. Rene planteolier kræver mindre energiforbrug ved fremstillingen end biodiesel og kan produceres lokalt ved simple processer.

Målsætning om forsyningssikkerhed

International Transport Danmark konstaterer, at der ikke er vedtaget nogen EU-målsætning om brug af 20 pct. alternative brændstoffer i transporten inden 2020.

Dansk Transport og Logistik vurderer, at forslaget kan medvirke til øget forsyningssikkerhed. Oliebranchens Fællesrepræsentation mener, at virkningen på forsyningssikkerheden er tvivlsom.

Virkninger på drivhusgasemissioner

Oliebranchens Fællesrepræsentation og International Transport Danmark vurderer, at nettovirkningen på CO₂-emissionerne ved brug af biobrændstoffer kan blive væsentligt begrænset, når der tages højde for energiforbruget til fremskaffelse af biobrændstofferne. Hertil lægger International Transport Danmark et forøget udslip af den meget kraftige drivhusgas, lattergas, ved brug af kvælstofholdig gødning i rapsdyrkingen. Forskningscenter RISØ mener, at brug af biobrændstoffer vil bidrage positivt til en nedbringelse af CO₂-emissionerne i en periode på 20-30 år, indtil andre løsninger inden for transportteknologien er udviklet.

Virkninger på andre emissioner fra energi

International Transport Danmark og Dansk Transport og Logistik mener, at virkningen på anden luftforurening er marginal.

Naturmæssige konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening mener, at forslaget kun kan gennemføres ved at inddrage de meget store brakarealer. Det vil betyde udbredt brug af gødning og sprøjtemidler herpå og dermed modvirke Pesticid- og Vandmiljøplanerne, og det er i modstrid med Wilhelmudvalgets anbefalinger om naturgenopretning. Organisationen for Vedvarende Energi kan kun støtte forslaget, hvis det ikke medfører øget forurening fra landbruget.

Forenelighed med andre tekniske krav

Oliebranchens Fællesrepræsentation, International Transport Danmark og Dansk Transport og Logistik anfører, at det må sikres, at brug af biobrændstoffer ikke kolliderer med andre normer og tilladelser. Forskningscenter RISØ mener, at biobrændstoffer umiddelbart kan tilsættes benzin til eksisterende motorer, så der ikke er behov for ændret motorteknologi og ny infrastruktur. Emmelev A/S konstaterer, at biodiesel umiddelbart kan anvendes i den eksisterende vognpark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Danmarks TransportForskning, International Transport Danmark, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder, at omkostningerne ved at gennemføre forslaget er for høje. Oliebranchens Fællesrepræsentation og Danmarks TransportForskning bemærker, at skabelse af arbejdspladser i landdistrikterne også er udtryk for omkostninger til brug af arbejdskraft. International Transport Danmark, Dansk Transport og Logistik, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vurderer, at der ofte vil kunne opnås større reduktion af drivhusgasemissioner

for pengene ved at anvende biomassen direkte til opvarmning og kraftvarme.

Emmelev A/S har beregnet, at den samfundsøkonomiske omkostning ved at anvende biodiesel er godt 60 kr. per tons fortrængt CO₂, når det udvindes af raps dyrket på braklagte arealer. Prisen er faldet markant i de seneste år, fordi biodiesel nu kan produceres i industriel storskala. Emmelev A/S vurderer, at Danmark har braklagt jord nok til selv at dække sit eget behov for biobrændstoffer ved at dyrke biomassen herpå, men at Blair House aftalen kan sætte en begrænsning.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Dansk Transport og Logistik mener, at der er vigtigt, at reguleringen sker på fælleskabsniveau for at sikre, at danske transportørers konkurrenceevne ikke påvirkes negativt. International Transport Danmark finder det afgørende, at brugernes konkurrenceevne på ingen måde påvirkes negativt.

Oliebranchens Fællesrepræsentation gør opmærksom på, at et stort og stigende europæisk marked for landbrugsmæssig energiproduktion vil blive meget attraktivt for producenter i andre verdensdele. Emmelev A/S mener, at dyrkning af biobrændstoffer på braklagt jord kan vise sig at rumme en væsentlig økonomisk gevinst for dansk landbrug.

Forskningscenter RISØ gør opmærksom på, at dansk forskning er langt med at udvikle teknikker til udvinding af bioethanol fra blandt andet halm, og at en gennemførelse af forslaget kan gavne danske erhvervsinteresser.

Arbejds miljø

Specialarbejderforbundet i Danmark mener, at direktivforslaget mangler et meget vigtigt punkt, vurdering af arbejdsmiljøet, og anmoder om, at Danmark meddeler Kommissionen, at en sådan vurdering skal indgå.

Alternativer

Danmarks Naturfredningsforening og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd mener, at det er mere omkostningseffektivt at satse på forøget brændstofeffektivitet.

DONG A/S bemærker, at samdrift med naturgas, som det praktiseres i Sverige, kan øge anvendelsen af biogas.

Dansk Energi finder det teknisk, økonomisk og miljømæssigt forkert at se bort fra elbilen som et af de alternative køretøjer, der kan markedsføres bredt, idet batteri-teknologien i disse år gennemgår en voldsom udvikling med hensyn til forøget kapacitet og faldende priser. Opladning om natten udnytter produktionskapaciteten på en økonomisk og miljøvenlig måde.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Det skønnes, at forslaget vil kunne implementeres i Danmark ved særskilt bekendtgørelse. Den tilladte kvalitet af benzin og diesel, som anvendes i motorkøretøjer, reguleres af bekendtgørelse nr. 77 af 15. januar 2001 udstedt med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter og som implementerer EU-direktiv 98/70/EF af 13. oktober 1998 og direktiv 2000/71/EF, begge vedrørende kvaliteten af motorbrændstof. Det er i første omgang ikke nødvendigt at ændre bekendtgørelsen som følge af selve direktivforslaget.

Kommissionen vil undersøge, om eksisterende direktiv 98/70/EF skal ændres, så der stilles krav om tvungen iblanding. I så fald skal den eksisterende danske bekendtgørelse nr. 77 ændres tilsvarende.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget har administrative konsekvenser for staten i form af kontrol- og indberetningsprocedurer, som indebærer et vist personaleforbrug. Amter og kommuner vil ikke blive direkte påvirket. Hertil kommer eventuelle forøgede offentlige udgifter til at sikre overholdelse af Vandmiljøplan II og Pesticidhandlingsplan II, i det omfang råvarerne til biobrændstofferne produceres på braklagt jord, som giver anledning til øget udvaskning af nitrater og pesticider.

Producenterne af biobrændstofferne vil få en mærkbar tilvækst i aktiviteten på bekostning af producenterne af benzin og diesel. Landbruget vil også få en tilvækst i aktiviteten, i det omfang råvarerne til biobrændstofferne kan produceres på braklagt jord efter de gældende ordninger om tvungen udtagning.

Olieselskaberne vil få en begrænset forøgelse af omkostningerne ved at håndtere biobrændstofferne og kontrollere deres andel.

Forslaget har økonomiske konsekvenser i form af forhøjede priser på transportbrændstoffer, der skal betales af forbrugerne. Hvis det samtidigt fremsatte forslag om ændring af direktivet 92/81/EØF vedtages, åbnes der mulighed for, at ekstraomkostningerne helt eller delvist afholdes af staten via afgiftslempelser på biobrændstofferne. For nærmere oplysninger herom henvises til rammenotat fra Skatteministeriet vedrørende dette direktivforslag.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning i form af formindsket CO₂-udslip i Danmark og EU i forhold til en situation uden brug af biomasse. I det omfang braklagt jord inddrages i produktionen, vil der dog ske øget udvaskning af nitrater og pesticider samt en forringelse af biodiversitet og andre naturværdier.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser afhænger af, i hvilken udtrækning, Danmark vælger at leve op til referenceværdierne.

Den billigste måde at producere biobrændstoffer på i Danmark er for nærværende ved at dyrke raps på braklagte jorde og udvinde biodiesel (RME) af rapsfrøene, da der allerede findes et industrielt anlæg i Danmark, Emmelev A/S, til produktion af biodiesel i stor skala. Energistyrelsen har tidligere skønnet, at den samfundsøkonomiske omkostning ved at erstatte 2 pct. af Danmarks forbrug af benzin og diesel med dansk produceret biodiesel vil udgøre op mod 400 DKK i 2001-priser per tons fortrængt CO₂ ved et niveau for olieprisen på ca. 20 USD per tønde og for dollarkursen på ca. 8,50 DKK/USD. Ved opfyldelse af 5,75 pct. målsætningen for 2010 vokser den samfundsøkonomiske omkostning til gennemsnitligt mindst 700 DKK per tons fortrængt CO₂, fordi dårligere brakjorder tages i anvendelse. Det svarer til, at den samfundsøkonomiske omkostning ved at tilvejebringe biodiesel af fabrik er 2,8 DKK per liter eller det dobbelte af omkostningen for fossil diesel af depot på 1,4 DKK per liter. Ved en biodiesel andel på 5,75 pct. af al solgt benzin og diesel svarer det til en meromkostning på knap 20 øre per liter solgt fossil diesel-ækvivalent, når der tages højde for, at energiindholdet per liter er lidt lavere for biodiesel. Den samlede samfundsøkonomiske omkostning er herved omkring 450 mill. DKK om året, når forslaget er fuldt indfaset. Heri er ikke indregnet eventuelle ekstra omkostninger i distributionsledet, som det ikke har været muligt at skønne over. Der er heller ikke indregnet negative sidevirkninger på miljøet fx ved dyrkningen af biomassen på brakarealer. Energistyrelsen har en løbende diskussion med branchen om disse beregninger og er ved at revidere tallene, men det er ikke forventningen, at det vil føre til afgørende ændringer i konklusionen.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog den 16. januar 2002 grundnotat om forslaget. Forslaget blev forelagt i Folketingets Europaudvalg den 24. maj 2002 med henblik på forhandlingsoplæg.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: Programmet "Intelligent energi i Europa" (2003-2006). KOM(2002) 162.

- Politisk enighed

Revideret notat - afsnit med ændringer er markeret i margenen

Resumé

Forslaget har til formål at tilvejebringe det lovgivnings- og budgetmæssige grundlag for et nyt EU-støtteprogram på energiområdet. Baggrunden for forslaget er, at det nuværende energirammeprogram med tilhørende særprogrammer om energieffektivitet (SAVE), vedvarende energi (ALTENER), internationalt energisamarbejde (SYNERGY), analyser, prognoser mv. (ETAP), sikkerhed vedrørende kernekraft (SURE) samt

ren og effektiv udnyttelse af faste brændsler (CARNOT), udløber den 31. december 2002.

Med forslaget til det nye energiprogram "Intelligent energi i Europa" lægger Kommissionen op til at målrette programmet mod færre men mere sammenhængende aktiviteter. Det foreslås, at aktiviteterne under de nuværende "SAVE" og "ALTENER" programmer videreføres. Det tidligere SYNERGY program omdefineres til "COOPENER", som vil fokusere på fremme af energieffektivitet og vedvarende energi i tredjelande, herunder især i udviklingslandene. Endelig tilføjes en ny dimension vedrørende energiaspekter i transportsektoren, som benævnes "STEER".

1. Baggrund og indhold

Europa-Kommissionen har den 12. april 2002 fremsendt ovennævnte forslag til Rådet. Kommissionens præsenterede forslaget på rådsmødet (industri/energi) den 6. – 7. juni 2002. Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 175, stk. 1 og skal vedtages med kvalificeret flertal af Rådet efter proceduren i traktatens artikel 251 om fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

Det nye program skal bidrage til Fællesskabets overordnede energistrategi vedrørende forsyningssikkerhed og bæredygtig udvikling med særlig fokus på energieffektivitet og vedvarende energi.

Kommissionen angiver, at de generelle målsætninger for programmet er fremme af forsyningssikkerhed, konkurrenceevne og miljøbeskyttelse. Som specifikke målsætninger for programmet anføres, at det skal (1) bidrage til udvikling og gennemførelse af en mellem- og langsigtet energipolitik, (2) bidrage til at udvikle instrumenter til opfølgning, overvågning og evaluering af initiativer besluttet af Fællesskabet eller af individuelle medlemslande og (3) medvirke til at sikre reel adfærdsændring hos de væsentligste aktører, industrien og almindelige borgere, så der i højere grad sikres intelligent energiproduktion og forbrug. Herudover skal programmet ifølge Kommissionen også bidrage til en række specifikke Fællesskabsmålsætninger på energiområdet vedrørende reduktion af energiforbrug samt øget udbredelse af vedvarende energi og kraftvarme.

Kommissionen anfører endvidere, at der som led i Fællesskabets overordnede energistrategi allerede er taget lovgivningsmæssige initiativer til fremme af elektricitet fra vedvarende energi, biobrændsler og bygningers energieffektivitet. Det nye støtteprogram er et komplementerende initiativ, der understøtter de lovgivningsmæssige initiativer.

Indholdsmæssigt lægger det nye program op til at styrke og udvide de eksisterende programmets aktiviteter vedrørende især energieffektivitet og vedvarende energi og integrere dem i et sammenhængende støtteprogram på energiområdet. Modsat det nuværende energirammeprogram, der omfatter en række relativt forskellige aktiviteter på energiområdet, er det

hensigten med det nye program at skabe et fuldt integreret program for ikke-teknologiske aktiviteter, der både hvad angår målsætninger og procedurer fremstår som en helhed.

Programmet er opdelt i fire specifikke indsatsområder:

- a) "SAVE", der dækker aktiviteter til forbedring af energieffektiviteten særligt i bygninger og i industrien, herunder forberedelse og opfølgning på lovinitiativer.
- b) "ALTENER", der omhandler fremme af vedvarende energi i såvel central som decentral energiproduktion og integration af vedvarende energi i bymiljøer, herunder forberedelse og opfølgning på lovinitiativer.
- c) "STEER", der har til formål at støtte initiativer vedrørende energi-aspekter i transportsektoren, diversifikation af brændsler og fremme af vedvarende energi og energieffektivitet i transportsektoren, herunder forberedelse og opfølgning på lovinitiativer.
- d) "COOPENER", der har til formål at støtte initiativer til fremme af vedvarende energi og energieffektivitet i udviklingslandene.

Gennemførelsen af programmet vil ske via et arbejdsprogram, der fastlægger prioriteringer, gennemførelsesbestemmelser, udvælgelseskriterier, vejledende tidsplaner, samordning med andre fællesskabspolitikker og med medlemslandenes tiltag samt om nødvendigt praktiske foranstaltninger, der kan tilskynde fjerntliggende regioner og randområder samt små og mellemstore virksomheder til at deltage i programmet. Arbejdsprogrammet skal udarbejdes af Kommissionen i samråd med den komité, der nedsættes i tilknytning til programmet senest seks måneder efter vedtagelsen af beslutningen.

Som udgangspunkt kan fællesskabsstøtten ikke overstige 50% af et projekts samlede omkostninger. Til visse aktioner som fx undersøgelser, der har til formål at forberede, supplere, iværksætte eller evaluere virkningen af Fællesskabets strategi på energiområdet kan støtten dog dække samtlige omkostninger. Tilsvarende gælder for foranstaltninger, som Kommissionen foreslår for at fremme udveksling af erfaring og know-how. Fællesskabet afholder alle omkostninger i forbindelse med aktioner og foranstaltninger, der udelukkende gennemføres på Kommissionens initiativ.

Der foreslås en samlet budgetramme på 215 mio. EUR for perioden 2003-2006 fordelt med 75 mio. EUR til "SAVE", 86 mio. EUR til "ALTENER", 35 mio. EUR til "STEER" og 19 mio. EUR til "COOPENER". Der er tale om en indikativ budgetfordeling mellem de første tre områder. For så vidt angår COOPENER, er det et øremærket beløb med separat budgetlinie.

Programmet er åbent for deltagelse fra de central- og østeuropæiske lande og fra Cypern, Malta og Tyrkiet på nærmere fastlagte vilkår. Programmet er ligeledes åbent for deltagelse fra EFTA/EØS-landene på vilkår, som aftales nærmere med disse lande.

I begrundelsen for programmet angiver Kommissionen, at det overvejes eventuelt at uddelegere nogle af de administrative opgaver i forbindelse forvaltningen af programmet til et forvaltningsorgan (agentur) under Kommissionens kontrol. Det anslås, at forvaltningsorganet vil få en samlet medarbejderstab på 35 personer, som delvist vil blive modsvaret af en reduktion i Kommissionens nuværende personale.

2. Europa-Parlamentets holdning

Det endelige resultat af Parlamentets første behandling af forslaget foreligger endnu ikke, men der foreligger en indstilling fra Parlamentets udvalg for industri, handel, forskning og energi (ITRE-udvalget). Udvalgets indstilling indeholder bl.a. forslag om en forhøjelse af budgettet til 255 mio. EUR og et forslag om at kommissionen skal fremlægge et forslag om oprettelse af et "European Intelligent Energy Agency", der skal fremme energibesparelser og udnyttelsen af vedvarende energi. Herudover foreslår udvalget en række mindre ændringer, som primært har karakter af præciseringer.

Parlamentet stemmer først om udvalgets indstilling den 20. november 2002, umiddelbart før rådsmødet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at det foreslåede støtteprogram vil skabe ekstra nytteværdi i forhold til, hvad medlemslandene hver for sig iværksætter med henblik på at fremme energiforsyningsikkerhed, konkurrenceevne og EU's strategi for bæredygtig udvikling. Det anføres endvidere, at forslaget vil blive det primære EU-instrument til at støtte energiområdet, når der ses bort fra egentlig teknologistøtte. Kommissionen påpeger, at forslaget falder under et område, hvor der er delt kompetence mellem Fællesskabet og medlemslandene. De planlagte tiltag kan imidlertid ikke realiseres alene af medlemslandene, fordi de forudsætter et nært samarbejde på europæisk plan mellem de forskellige aktører. Kommissionen konkluderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne i traktatens artikel 5, og at forslaget ikke går udover det, der er nødvendigt for at opfylde målsætningerne. Regeringen er enig i denne vurdering.

4. Gældende dansk ret

Der er ingen gældende dansk ret på området.

5. Høring

Energistyrelsen sendte i den 23. maj 2002 forslaget til høring hos en bred kreds af interessenter med frist for fremsendelse af kommentarer til den 6. juni 2002.

Generelt finder de organisationer, som har afgivet høringssvar, at det er en god idé at samle de hidtidige programmer i ét samlet program.

Dansk Energi og ELFOR bifalder, at der etableres et program for de kommende år, således at det er muligt at fortsætte de initiativer der er igangsat, og de finder det hensigtsmæssigt at indsatsen i større grad integreres under ét program. De anfører, at det er beklageligt at de opstillede ambitiøse mål for forsyningssikkerhed og bæredygtighed ikke afspejles i de ressourcer, der er afsat til dette energirammeprogram. De finder at programmet vil give fortsatte muligheder for at danske virksomheder kan bidrage med viden og erfaringer om danske løsninger og teknologi i kommende projekter i udviklingslande. Endelig nævner de samspillet med forslaget til det 6. rammeprogram for forskning og udvikling. De anfører, at det ser ud til at forskning og udvikling i højeffektive fossilt fyrede kraftværker er helt ude af det 6. rammeprogram, og at programmet Intelligent Energi i Europa ikke tager dette emne op. De finder, at dette kan skabe store problemer for videreførelsen af den danske udviklingsindsats på dette område.

DONG og Dansk Handel & Service har ingen bemærkninger til forslaget.

Dansk Gasteknisk Center anfører som en generel kommentar, at samordning af de forskellige programmer med hensyn til målsætninger og administrationspraksis synes meget hensigtsmæssig for såvel programansvarlige som projektudførende. De nævner herudover, at de problemstillinger, som liberalisering af energisektoren kan medføre for øget brug af biomasse og kraftvarme ikke er nævnt, og at succes med opfyldelsen af målsætningerne på disse områder også skal ses i denne sammenhæng. DGC anfører også, at de nævnte "nøgleaktioner" peger i retning af mindre tekniske projekter end tidligere, med fokus på indarbejdelse af vedvarende energi og effektiv energianvendelse i lokale og regionale planer for by, bolig- og trafikudviklingen, som især er interessante for fx kommuner og amter, men i mindre grad for tekniske videncentre, udstyrsleverandører og rådgivere. Det er DGC's vurdering, at der fortsat også er behov for mere teknisk orienterede projekter, fx vedr. energieffektivitet i energiforbrugende apparater, samspil mellem energiforbrugende apparater, regulering og adfærd samt det tekniske grundlag (standarder, energi- og miljømærkning) som sikrer energieffektive løsninger. Endelig nævner de, at støttebeløbet på 50% af projektomkostningerne også kan påvirke ansøgerfeltet, idet medfinansiering af projekter inden for "nøgleaktionerne" kan være vanskelige at tilvejebringe, for andre end offentlige institutioner.

Danske Fjernvarmeværkers Forening oplyser, at de generelt ikke har bemærkninger til forslaget. De bemærker dog, at de som udgangspunkt finder det fornuftigt, at man forsøger at sammenfatte den overordnede strategi for forsyningssikkerhed mv., men at de samtidig finder, at bl.a. ressourcebehovet til denne sammenfatning vil være så omfattende, at udbyttet af programmet formentlig vil blive særdeles begrænset.

Foreningen for Energi & Miljø (FFE&M) er meget positiv overfor programforslaget. Det virker regulært og det er forenkende at der kun bliver ét program i fremtiden og med kun to hovedområder – nye energiformer og energibesparende teknikker, og det er positivt bemærkelsesværdigt at næsten halvdel af programmidlerne er budgetteret til aktiviteter inden for oplysning, fremstød og nyttiggørelse af resultater. Herudover støtter FFE&M en række konkrete formuleringer i forslaget, bl.a. vedrørende målsætninger, strukturering, beløbsramme, forvaltningsorgan mv. FFE&M fremhæver specielt programmets hensigt med gennemførelse af tiltagene, herunder udvikling af informations-, uddannelses- og undervisningsstrukturer, nyttiggørelse af resultater, opmærksomhedsfremmende tiltag og formidling af know-how og bedste praksis, og nævner i den forbindelse at dette også bør omfatte allerede eksisterende og bearbejdet viden, fx håndbøger, energiledelsessystemer m.m.

Det Økologiske Råd finder, at forslaget indeholder væsentlige overordnede holdninger samt vigtige – foreløbige – målsætninger, og finder samtidigt at samlingen af de hidtidige programmer under ét integreret program er rigtigt. Den stærkere fokusering på efterspørgselssiden (effektivisering og besparelser) og herunder den nødvendige fokusering på transportsektoren samt styrkelsen af monitoreringen og oplysningsindsatserne, inddragelsen af den central- og østeuropæiske lande m.v. er ligeledes af betydning. Rådet finder samtidigt, at forslaget indeholder en række svagheder, herunder ikke mindst at de foreslåede støttemidler er minimale i forhold til EU's (udvidede) størrelse og i forhold til de forestående opgavers omfang. I den forbindelse foreslår de, at programmet bør indeholde henstillinger til de enkelte deltagende lande at gennemføre omfattende nationale støtteprogrammer. Konkret nævnes det, at der med hensyn til målsætningerne for 2010 bør tilkendes at det kan blive nødvendigt at skærpe disse og at målene bør nås med metoder, som ikke vanskeliggør en intensivering af indsatsen efter 2010. De nævner også, at den offentlige sektors og den private servicesektors rolle bør fremgå direkte således at der ikke alene fokuseres på ”virksomhederne og borgerne” eller ”industrien og borgerne”. I den forbindelse nævnes det, at forslaget savner påpejning af den rolle den offentlige sektor kan spille ved at gå i spidsen. Endelig nævner Rådet at frivillige aftaler har vist sig at svage, og at den mest effektfulde og samfundsøkonomiske indsats nås via af økonomiske styringsmidler, som internalisere de eksterne miljø- og sundhedsbelastninger.

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) mener generelt, at det foreslåede program kan blive en væsentlig støtte til energibesparelser og vedvarende energi, også i Danmark. De anfører, at det i lyset af de store nedskæringer i den danske indsats for energibesparelser og vedvarende energi er det endnu mere væsentligt at den internationale indsats fastholdes, hvis vi skal nå energi- og miljømålene. I tilknytning hertil anføres det, at det forelåede budget virker lavt. OVE anfører, at det er et problem for deltagelsen af mindre virksomheder og organisationer at der kræves 50% egenfinansiering til de fleste projekter. De nævner ligeledes, at COOPENER udover udviklingslandene bør omfatte de østeuropæiske lande, som ikke kommer med i EU foreløbigt, herunder Rusland og Ukraine. Endelig anføres det, at det er malplaceret at programmets midler kan anvendes til at fremme Kyoto Protokollens mekanismer.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil være forbundet med statsfinansielle konsekvenser via Danmarks bidrag til EU-budgettet. For Danmarks vedkommende er det samlede bidrag ca. 2,1%, hvilket svarer til omkring 4,5 mio. EUR eller knap 35 mio. kr. for dette program. Forslaget vil få begrænsede administrative konsekvenser for staten i form af deltagelse i programmets forvaltningskomité samt informationsformidling i forhold til danske aktører med interesse for programmet. Amter og kommuner vil ikke blive påvirket administrativt, med mindre de af egen drift vælger at deltage aktivt i konkrete projekter under programmet.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Europa og i Danmark. Programmet vil især støtte projekter til fremme af energieffektivitet og vedvarende energi, hvilket alt andet lige vil bidrage til en reduktion i den europæiske energisektors CO₂-udledning og øvrige miljøbelastning.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

I det omfang programmet fører til realiseringen af omkostningseffektive energibesparelser og vedvarende energiprojekter vil det kunne indebære samfundsøkonomiske fordele.

Forslaget kan få positive økonomiske konsekvenser for danske virksomheder og andre organisationer, der deltager i støtteprogrammet. I det omfang programmet kan fremme omkostningseffektive løsninger vedrørende energibesparelser og vedvarende energi kan programmet medvirke til at reducere forbrugernes energiomkostninger.

Udover de danske bidrag til finansiering af programmet vil det ikke have negative samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen blev forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg på mødet den 24. maj 2002 forud for Rådsmødet (industri- og energiministre) den 6.-7. juni 2002, jf. s. 94 i notat af 22. maj, fremsendt til udvalget den 23. maj 2002.

5. Bæredygtig udvikling - Energirådets opfølgning på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resumé

Punktet er på dagsordenen for rådsmødet (Transport, telekommunikation og energi) den 25. november 2002 som led i energirådets bidrag til opfølgningen på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg. Energirådets bidrag vil også indgå i forberedelsen af Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003, hvor EU's strategi for bæredygtig udvikling og opfølgningen på Verdenstopmødet forventes at være på dagsordenen.

Formandskabets udkast til rådskonklusioner minder om, at energirådet allerede flere gange har drøftet tiltag til fremme af vedvarende energi og energieffektivitet og påtaget sig forpligtelser fx med hensyn til vedvarende energi. Herudover fremhæver rådskonklusionerne brugen af markedsbaserede instrumenter og vigtigheden af initiativer i forhold til tredjelande, især de såkaldte partnerskabsinitiativer.

1. Baggrund og indhold

Punktet er led i energirådets opfølgning på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, 26. august til 4. september 2002 i Johannesburg. På mødet vedtog regeringsrepræsentanter en Implementeringsplan vedrørende fattigdomsbekæmpelse, bæredygtig forbrug og produktion, beskyttelse af naturressourcer, globalisering, sundhed, bæredygtig udvikling i små østater, der er udviklingslande, bæredygtig udvikling i Afrika og andre regioner, midler til gennemførelse, herunder finansiering, samt institutionelle rammer for bæredygtig udvikling.

Implementeringsplanen indeholder ikke konkrete procentuelle målsætninger for den globale brug af vedvarende energi (VE), men efter stærkt pres fra EU er der indsat et klart krav om, at denne andel skal øges væsentligt, og tekstens ordlyd giver samtidig mulighed for at sikre en evaluering af, om udviklingen går i den rigtige retning.

EU tog endvidere initiativ til en Fælleserklæring ”The way forward on renewable energy” om at gå længere på vedvarende energi-området, end der kunne opnås enighed om på topmødet. Fælleserklæringen lægger op til at samarbejde om at fremme vedvarende energi bl.a. på basis af klare, ambitiøse og tidsfaste nationale, regionale og, om muligt, globale mål. Af erklæringen fremgår videre, at landene har vedtaget eller vil vedtage sådanne målsætninger og vil opmuntre andre til at gøre ligeså. Endelig forpligter landene sig til at samarbejde med andre for at opnå dette mål, i særdeleshed gennem såkaldte partnerskabsinitiativer såvel som gennem kommende internationale konferencer om vedvarende energi.

Rådet (GAERC) vedtog den 30. september 2002 konklusioner om opfølgning på Verdenstopmødet, herunder opfølgning i EU. I rådskonklusionerne opfordres øvrige rådsformationer til at vurdere de indgåede forpligtelser i handlingsplanen i forhold til egne ansvarsområder, at vurdere hvorledes der kan følges op herpå samt at rapportere tilbage herom til Rådet (GAERC) forud for dets møde den 18. november 2002.

Dette skal ses som et led i forberedelsen af Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003, hvor EU's strategi for bæredygtig udvikling og opfølgning på Verdenstopmødet ventes at være på dagsordenen, og som et bidrag til udviklingen af EU's strategi for bæredygtig udvikling samt Cardiff-processen for sektorintegration af miljø og bæredygtig udvikling

På mødet den 18. november vil Rådet (GAERC) vurdere bidragene fra de øvrige rådsformationer med henblik på vedtagelse af konklusioner om proceduren frem til Det Europæiske Råds forårstopmøde i 2003 og igangsættelse af udarbejdelse af en EU-strategi for opfølgningen.

På den baggrund ventes Rådet (Transport, telekommunikation og energi) den 25. november 2002 at vedtage rådskonklusioner om energiområdets bidrag til EU-opfølgningen på Verdenstopmødet. Da dette rådsmøde først afholdes efter den 18. november, vil formandskabet inden da på rådets vegne fremsende et brev til GAERC, hvori der redegøres for overvejelserne om opfølgningen på energiområdet. .

Det ventes, at rådskonklusionerne vil lægge op til, at man:

- minder om, at Energirådet allerede flere gange har drøftet fremme af energieffektivisering og vedvarende energi og forsat vil følge udviklingen nøje;
- minder om de handlingsplaner, strategier, forpligtelser og retsakter, som allerede er vedtaget eller under udarbejdelse. Som eksempler nævnes en række vedtagne EU-retsakter og retsakter tæt på færdiggørelse vedrørende vedvarende energi og energieffektivisering;
- gennem anvendelse af forbedrede markedssignaler og fjernelse af skævvridninger af markedet, herunder uhensigtsmæssige subsidier, opmuntrer fremme af energisystemer, der er i overensstemmelse med bæredygtig udvikling,

- er af den opfattelse, at en bred vifte af midler allerede støtter en bæredygtig udvikling for så vidt angår EU's energisektor, og at erklæringen om vedvarende energi i det store hele er dækket ind af allerede eksisterende planer og virkemidler, herunder at EU-landene i dag allerede har et samlet vejledende VE-mål for 2010 på 12% VE generelt og 22% VE-andel af elproduktionen for EU som helhed;
- lægger særlig vægt på initiativer i forhold til tredjelande, i særdeleshed gennem de såkaldte partnerskabs initiativer forudset i Implementeringsplanen og VE-erklæringen;
- inviterer medlemslandene til, så vidt muligt gennem allerede eksisterende rapporteringsmekanismer, og i god tid inden Det Europæiske Råds forårsmøde 2003, at rapportere om opfølgningplaner; og
- i Energirådet, på baggrund af en synteserapport fra Kommissionen, tager sagen op igen i forberedelse af Det Europæiske Råds forårsmøde 2003.

2. Europa-Parlamentets holdning

Rådskonklusionerne skal ikke behandles af Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Rådet (GAERC) har, blandt andet som et led i forberedelsen af Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003, lagt op til koordineret EU-opfølgning på Verdenstopmødet. Vedtagelse af rådskonklusioner om opfølgning i energirådsregi er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet opfølgning på Verdenstopmødet kræver koordination, samarbejde og initiativer i EU.

Regeringen er enig i den foreslåede indsats på fællesskabsniveau.

4. Gældende dansk ret

Der er ikke tale om en retsakt.

5. Høring

Rådskonklusionerne skal ikke sendes i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Energirådets opfølgning på Verdenstopmødet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

EU-opfølgning på Verdenstopmødet blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (GAERC) den 30. september 2002. Rådet

(landbrug og fiskeri)'s opfølgning på Verdenstopmødet blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. oktober 2002. EU's strategi for bæredygtig udvikling, herunder Rådet (miljø)'s opfølgning på Verdenstopmødet, blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (miljø) den 17. oktober 2002.

Herudover er den eksterne dimension af EU's bæredygtighedsstrategi og forberedelsen af Verdenstopmødet blevet forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (miljø) den 7. marts 2001, rådsmødet (udvikling) den 31. maj 2001, rådsmødet (miljø) den 7. juni 2001, rådsmødet (udvikling) den 8. november 2001, rådsmødet (GAC) den 18.-19. februar 2002, rådsmødet (miljø) den 4. marts 2002, rådsmødet (GAC) den 11.-12. marts 2002, rådsmødet (GAC) den 13. maj 2002, rådsmødet (udvikling) den 30. maj 2002, rådsmøde (GAC) den 17. juni 2002, rådsmødet (GAERC) den 22.-23. juli 2002 samt Det Europæiske Råd i Göteborg den 15.-16. juni 2001, Det Europæiske Råd i Barcelona 15.-16. marts 2002 og Det Europæiske Råd i Sevilla den 21.-22. juni 2002.

6. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked KOM (2002) 415 endelig

- Orienterende debat

Nyt notat

Resumé

Forslagets formål er at støtte og lette opførelse og drift af kraftvarmeverker de steder, hvor der vil være behov for nyttevarme. På kort sigt skal driften af eksisterende og nye kraftvarmeverker sikres inden for det indre energimarked. På lidt længere sigt er det hensigten med direktivet at medvirke til at skabe ramme for investeringer og drift af nye, højeffektive kraftvarmeverker.

Forslaget dækker følgende hovedelementer:

1. *Oprindelsesgaranti for el produceret på kraftvarmeverker.*
2. *Forpligtelse for medlemsstaterne til at analysere de nationale potentialer for kraftvarmeproduktion og hindringer for realiseringen af disse potentialer.*
3. *Evaluering af de forskellige støtteordninger for kraftvarme.*
4. *Principper for samspillet mellem kraftvarmeproducenter og elforsyningsnettet.*
5. *Pligt for medlemsstaterne til at evaluere administrative procedurer med henblik på at mindske hindringer for kraftvarme.*

Medlemsstaterne har endnu ikke afsluttet deres høringsprocedurer. Der har været en første gennemgang i rådsarbejdsgruppen den 8. oktober 2002. Ved rådsmødet 25. november 2002 er der lagt op til en første, orienterende debat om forslaget på grundlag af nogle generelle spørgsmål, stillet af formandskabet.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen sendte den 22. juli 2002 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 TEF (tidligere artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

I Kommissionens strategi for kraftvarmeproduktion³ blev der foreslået et overordnet, vejledende fællesskabsmål om at fordoble kraftvarmeproduktionens andel af EU's samlede elproduktion fra 9% til 18% i 2010. Rådet har efterfølgende⁴ bekræftet, at dette mål kan være en nyttig rettesnor for den øgede indsats, som alle skal yde.

Kommissionen anfører i sin grøn bog om energiforsyningsikkerhed⁵, at der er behov for at udarbejde ny fællesskabspolitikker og – foranstaltninger, der imødegår EU's voksende afhængighed af eksterne energileverandører og modvirker EU's stigende udledninger af drivhusgasser.

En politik for fremme af kraftvarmeproduktion er en af de i øvrigt ret begrænsede muligheder for sådanne tiltag, jfr. Kommissionens meddelelse om klimaændringsprogrammets første fase⁶. Rådet af energiministre behandlede spørgsmålet om gennemførelse af foranstaltninger til fremme af kraftvarme i december 1997, hvor Rådet understregede behovet for yderligere foranstaltninger på grundlag af fællesskabsstrategien, og i juni 2001, hvor rådet tog stilling til Kommissionens forslag til en fællesskabsstrategi for bæredygtig udvikling bestående af blandt andet foranstaltninger til fremme af kraftvarmeproduktion. Rådet støttede, at Kommissionen fremlagde forslag herom med henblik på videre behandling i Rådet.

Med det sigte at bidrage til at forbedre energiforsyningsikkerheden og reducere CO₂-emissionerne anfører Kommissionen, at forslagets formål er at støtte og lette opførelse og drift af kraftvarmeværker de steder, hvor der vil være behov for nyttevarme.

- På kort sigt skal driften af eksisterende og nye kraftvarmeværker sikres inden for det indre energimarked.

³ KOM (1997) 514 endelig – ”En fællesskabsstrategi til fremme af kombineret kraftvarmeproduktion og til fjernelse af hindringer for udviklingen af den”

⁴ Rådets resolution af 18. december 1997 om en fællesskabsstrategi til fremme af kombineret kraftvarmeproduktion, EFT C 4 af 8.1.98, s.1.

⁵ KOM (2000) 769 ”På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed”

⁶ KOM (2001) 580 Endelig

- På lidt længere sigt bør et direktiv medvirke til at skabe ramme for investeringer og drift af nye, højeffektive kraftvarmeværker.

Forslaget rummer først og fremmest fælles principper, der skal skabe en afklaring af kraftvarmens retlige status og tage højde for den manglende internalisering af eksterne omkostninger ved el- og varmeproduktion.

Forslagets praktiske gennemførelse vil i høj grad påhvile de enkelte medlemsstater, blandt andet grundet forskelle i klima- og energiforsyningsforhold.

Forslaget dækker følgende hovedelementer:

1. Oprindelsesgaranti for el produceret på kraftvarmeværker, jfr. VE-direktivet og forslaget til ændring af direktiverne for det indre marked for elektricitet og naturgas.
2. Forpligtelse for medlemsstaterne til at analysere de ationale potentialer for kraftvarmeproduktion og hindringer for realiseringen af disse potentialer.
3. Evaluering af de forskellige støtteordninger for kraftvarme.
4. Principper for samspillet mellem kraftvarmeproducenter og elforsyningsnettet.
5. Pligt for medlemsstaterne til at evaluere administrative procedurer med henblik på at mindske hindringer for kraftvarme.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om direktivforslaget.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen fremhæver, at det er tvivlsomt, om potentialet for kraftvarmeproduktion kan virkeliggøres alene med medlemsstaternes initiativer. Der er behov for en fælles lovgivning på EU niveau for at fremme effektiv kraftvarmeproduktion og undgå konkurrenceforvridning. Samtidig må direktivforslaget bygge på subsidiaritetsprincippet, så gennemførelsen af reglerne påhviler medlemsstaterne.

Et fælles initiativ til fremme af kraftvarme understøtter desuden interessen i at skabe lige konkurrencevilkår på det indre energimarked, også gennem transparente regler for kraftvarmeproducenter. Handling på EU-niveau kan fremme øget konkurrence fra uafhængige og ofte relativt små elproducenter.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at de angivne målsætninger i direktivforslaget kun vil kunne opnås gennem en fælles regulering, og at forslaget i forhold til målsætningerne ikke går videre end nødvendigt.

4. Gældende dansk ret

Området er i Danmark reguleret via el- og varmeforsyningslovgivningen.

5. Høring

Energistyrelsen sendte i perioden fra den 7. august til den 26. august 2002 direktivforslaget om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked til høring hos 63 interessenter. Der indkom 13 høringssvar, hvoraf 11 indeholdt kommentarer.

Nedenfor gives alene et resume af høringssvarene

Generelt

Dansk Energi, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Elkraft System og Københavns Kommune er positive over for initiativet til at fremme kraftvarme. De mener dog samtidig, at direktivforslaget er for uambitiøst. Samtidig fremhæver de, at forslaget indeholder mange uklarheder og tekniske problemstillinger, som behøver yderligere analyser.

Anvendelsesområde

Dansk Energi, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Elkraft System og Københavns Kommune kritiserer, at forslaget omtaler en øvre grænse på 50 MW elkapacitet for støtteordninger for kraftvarme, idet størsteparten af den danske kraftvarmeproduktion sker på større værker.

Elkraft System og Økologisk Råd peger på vigtigheden af at tage EU ansøgerlandenes forhold i betragtning.

Renosam mener, at forslaget bør give en særlig plads for affaldskraftvarmen grundet dennes videregående fordele i affaldsbortskaffelsen.

Landbrugsrådet forudsætter, at kraftvarmeproduktion på gartnerier mv. ikke får ændrede vilkår ved direktivforslagets gennemførelse.

Økologisk Råd fremhæver, at en række miljømæssige problemstillinger og muligheder ikke er afspejlet tilstrækkeligt i direktivforslaget, fx i forhold vedr. udbygningen af det samlede energisystem med vedvarende energi, varmepumper og kraftvarme, lavenergibyggeri og ny avanceret teknologi.

Tekniske definitioner og oprindelsesgaranti

Dansk Energi, Danske Fjernvarmeværkers Forening og Elkraft System peger store behov for at forbedre de tre tekniske bilag. Blandt andet vil de store danske udtagsværker kunne falde igennem definitionerne. Til at overveje videre foreslås et fælles dansk analysearbejde.

Nationale potentialer og støtteordninger

Elkraft System finder det positivt, at landene – herunder specielt ansøgerlandene - skal se på potentialerne og støtteordninger for kraftvarmeproduktion. Dansk Energi og Københavns Kommune foreslår, at forhold

omkring støtteordninger mv. (herunder markedsorienterede ordninger såsom kvoter eller afgifter) undersøges nærmere.

Samspillet mellem kraftvarmeproducenter og elforsyningsnettet, herunder administrative krav:

Dansk Energi, Elkraft System og Økologisk Råd lægger stor vægt på, at sammenhængen med elmarkedet og systemoperatøren overvejes. Driftskrav til kraftvarmeværker må indgå i overvejelserne.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Det skønnes, at forslaget vil kunne implementeres i Danmark rent administrativt, blandt andet gennem el- og varmforsyningslovgivningen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Konsekvenserne vil som udgangspunkt være beskedne i Danmark, idet Danmark i forvejen har en gennemarbejdet politik på området.

Forslaget har begrænsede administrative konsekvenser for staten i form af standardiserings-, kortlægnings-, kontrol- og indberetningsopgaver.

Kraftvarmeværkerne, hvoraf mange er kommunalt eller lokalt ejede, vil blive pålagt en række indberetningsopgaver. Kraftvarmeproducenterne vil således kunne få øgede opgaver med indhentning af oprindelsesgarantier, indberetninger og aktiviteter vedr. handel med el. Eventuelle administrative lettelser og lettere adgang til elnettet og energimarkedet vil muligvis kunne give fordele for producenterne.

Beskyttelsesniveau:

Gennemførelse af forslaget vurderes at kunne få en positiv indvirkning i form af formindsket CO₂-udslip og anden udledning fra energiproduktion. Kraftvarmeudbygning kan dermed udgøre et vigtigt bidrag til EU's forpligtelse i medfør af Kyoto protokollen til at reducere drivhusgasudledningen.

Da Danmark allerede har en høj kraftvarmeproduktion, vurderes de mulige positive konsekvenser primært at stamme fra udbygning med kraftvarme i de øvrige medlemsstater. På mellemlangt sigt vil der også kunne ske yderligere omlægninger i Danmark.

Gennemførelse af forslaget vil kunne medvirke til at sikre den danske kraftvarmeproduktion mod miljødumping fra forurenende energiproducenter.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark vedrørende bl.a. forbedret brændselsudnyttelse og eksport af kraftvarmerelateret know-how, som imidlertid er vanskelige at kvantificere.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7a. Relationer til tredjelande Energidialogen mellem EU og Rusland

Rådskonklusioner

Nyt notat

1. Baggrund og indhold

Energidialogen blev lanceret på topmødet mellem EU og Rusland under det franske formandskab i efteråret 2000. Energidialogen er et led i bestræbelserne på at etablere et partnerskab mellem Fællesskabet og Rusland på energiområdet. EU's interesser i samarbejdet med Rusland knytter sig først og fremmest til import af energiråstoffer fra Rusland, herunder især olie og gas. Ruslands interesser knytter sig især til EU-investeringer i energisektoren og overførsel af teknologi samt know-how. Energidialogens formål ligger dermed meget tæt på Energicharterets formål. Dialogen omfatter imidlertid kun EU og Rusland, mens Energicharteret tillige omfatter ca. 30 andre lande.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Energidialogen vedrører bl.a. forhold, hvor Kommissionen har kompetence på fællesskabets vegne (forhandling med tredjelande om aftaler bl.a. på handelsområdet). Regeringen er enig i, at initiativet ikke går videre end hensynet til nærheds- og proportionalitetsprincippet tillader.

4. Gældende dansk ret

Der er ikke tale om en retsakt.

5. Høring

Høring er ikke relevant i denne sammenhæng

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rådskonklusioner har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er ingen samfundsøkonomiske konsekvenser af rådskonklusionerne.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7b. Relationer til tredjelande Energicharteret

Rapport fra Rådssekretariatet

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Energicharter blev undertegnet i december 1991. Energi-chartertraktaten indeholder regler for handel og investering på energiområdet, bilæggelse af tvister samt rammebetingelser for transit. Tidligere næstformand for EU-Kommissionen, Henning Christophersen, er formand for Charterkonferencen, Energicharterets øverste myndighed. Traktaten og en protokol om Energieffektivitet og Miljøforhold trådte i kraft i april 1998. Næsten samtlige lande har ratificeret Traktaten, dog ikke Rusland og Norge.

Charterkonferencen besluttede på sit møde i december 1999 at udvide mandatet for arbejdsgruppen vedr. transit af energi til at indlede forhandlinger om et udkast til en transitprotokol. Formålet med transitprotokollen er at udfylde de rammer, som Energichartertraktaten angiver for transit af energi gennem tredje-lande. Klare bestemmelser om transit har afgørende betydning for en pålidelig og sikker transport af først og fremmest olie og naturgas, men også el, fra Rusland og landene omkring Det Kaspiske Hav til Vesteuropa. Protokollen vil således kunne bidrage til løsningen af de "lovløse" forhold, som hersker i Ukraine, og som medfører, at en del af den Russiske naturgas beregnet til modtagere i EU forsvinder undervejs. En transitprotokol vil, forudsat at den bliver ratificeret, være et vigtigt led i EU's energiforsyningssikkerhed.

Rådssekretariatets rapport om arbejdet i Energicharterets regi forventes ligesom tidligere at lægge hovedvægten på forhandlingerne om en transitprotokol. På forslag fra formanden for Charterkonferencen, Henning Christophersen, besluttede Charterkonferencen i juni 2002, at transitprotokolforhandlingerne skal afsluttes i december i år – uanset om det til den tid er lykkedes at opnå enighed om en protokoltekst. Rapporten forventes at beskrive de udestående spørgsmål i forhandlingerne.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om Rådssekretariatets rapport.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det skønnes ikke nødvendigt at bedømme rapporten i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Rapportens indhold er ikke omfattet af gældende dansk ret.

5. Høring

Rapporten sendes ikke i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Rådssekretariatets rapport har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rapporten har heller ikke samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Orientering om Energicharteret er nærmest et fast punkt på rådsmøderne (energi) og var senest på Rådets dagsordenen i forbindelse med Rådsmødet (energi) 6.-7. juni 2002. Folketingets Europaudvalg blev orienteret med notat

7c. Relationer til tredjelande

Den Nordlige Dimension: energisektoren

- Orientering fra Kommissionen

1. Baggrund og indhold

Det danske EU-formandsskab havde i samarbejde med EU-kommissionen planlagt en konference "Sustainable Energy Development in EU's Northern Dimension" i Kaliningrad den 4. november 2002 med særlig fokus på Kaliningrads forsyningssituation i et udvidet EU. Konferencen skulle have været formandskabets markering af den nordlige dimension i det regionale energisamarbejde i Østersøregionen. Konferencen blev imidlertid aflyst da det stod klart, at ingen russere ville deltage, hverken fra føderal eller regional side på grund af den politiske situation mellem Danmark og Rusland.

Konferencens konklusioner skulle have været en vigtig del af EU-Kommissionens orientering, der nu ventes alene at vedrøre de resultater, der ventes opnået på østersølandenes energiministtermøde i Vilnius den 19.-20. november. I forbindelse med dette møde kan en aftale om etablering af Østersøregionen som et afprøvningsområde for Kyotoprotokollens bestemmelser om de såkaldte fleksible mekanismer (som inkluderer "joint implementation") blive indgået. Allerede i løbet af 2003 skulle det så blive muligt at iværksætte afprøvningen, således at de lande, som har behov for at reducere deres udslip af drivhusgasser, kan etablere projekter i andre lande, hvor omkostningerne ved udslipsreduktion er mindre. "Donorlandet" kan derved få godskrevet en del af eller hele reduktionen.

2. Europa-Parlamentets holdning

Høring af Europa-Parlamentet er ikke relevant i denne sammenhæng.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det skønnes ikke relevant at tage stilling til disse principper i denne sammenhæng.

4. Gældende dansk ret

Der er ikke tale om en retsakt.

5. Høring

Høring er ikke relevant i denne sammenhæng.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser i denne sammenhæng.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er ingen samfundsøkonomiske konsekvenser i denne sammenhæng.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg, senest på mødet den 10. maj 2001 forud for rådsmødet (Energi) den 14.-15. maj 2001 under det svenske formandskab. Emnet blev oprindeligt introduceret under det finske formandskab på rådsmødet den 11. maj 1999.

8. Kommissionens meddelelse om nuklear sikkerhed og forsynings-sikkerhed

1. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog den 6. november d.å. en meddelelse indeholdende foranstaltninger inden for rammerne af Euratom-traktaten, som sigter mod at gennemføre en fællesskabsordning for nuklear sikkerhed og mod at styrke forsynings-sikkerheden. Kommissionens meddelelse er endnu ikke modtaget. Meddelelsen ventes ledsaget af to udkast til direktivforslag om sikkerhed og forvaltningen af radioaktivt affald og vil blive suppleret med et udkast til afgørelse om en aftale mellem Euratom og Den Russiske Føderation om handel med nukleart materiale. På Rådsmødet den 25. november vil Kommissionen for første gang præsentere denne pakke for Rådet.

Af Kommissionens meddelelse ventes det at fremgå, at EU inden for rammerne af Euratom-traktaten, der blev underskrevet i 1957, har gennemført en betydelig lovgivning på traktatens område, bl.a. med etableringen af en tjeneste for tilsyn med kontrolanlæg for udslip på nukleare anlæg på EU-niveau. Der er derimod ikke tidligere udarbejdet normer for nuklear sikkerhed. I forbindelse med den forestående udvidelse har Rådet i Köln i juni 1999 opfordret Kommissionen til at sikre, at der anvendes

høje standarder for sikkerhed i Central- og Østeuropa. Det Europæiske Råd i Laeken anmodede i december 2001 om regelmæssigt at få forelagt rapporter om den nukleare sikkerhed i EU.

Der er endnu ikke tale om officielle forslag fra Kommissionen til Rådet. De to udkast til direktivforslag er baseret på Euratom-traktatens artikel 31. I denne artikel er det fastsat, at Kommissionen udarbejder grundlæggende normer, efter indstilling fra en gruppe personer udpeget af det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabelige eksperter og efter udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Når forslagene er forelagt Rådet, vedtager dette normerne med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Da forslagene endnu ikke er officielt fremsatte, foreligger Europa-Parlamentets udtalelse ikke.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Der er endnu ikke tale om officielt fremsatte forslag.

4. Gældende dansk ret

Der er endnu ikke tale om officielt fremsatte forslag.

5. Høring

Der er endnu ikke tale om officielt fremsatte forslag.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelse ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Vurderingen af konsekvenserne af de to direktivforslag afventer den officielle fremsættelse.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens meddelelse ventes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser. Vurderingen af konsekvenserne af de to direktivforslag afventer den officielle fremsættelse.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Kommissionens meddelelse om nuklear sikkerhed og forsyningssikkerhed har ikke tidligere været nævnt for Folketingets Europaudvalg.